

Spis treści

II Akty o charakterze nieustawodawczym

ROZPORZĄDZENIA

- ★ **Rozporządzenie Komisji (UE) nr 548/2014 z dnia 21 maja 2014 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do transformatorów elektroenergetycznych małej, średniej i dużej mocy** 1

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 549/2014 z dnia 21 maja 2014 r. ustanawiające standardowe wartości w przywozie dla ustalania ceny wejścia niektórych owoców i warzyw 16

DECYZJE

2014/296/UE:

- ★ **Decyzja Komisji z dnia 22 lutego 2012 r. w sprawie pomocy państwa nr SA.29608 (C37/10) wdrożonej przez Węgry na dokapitalizowanie FHB Jelzalogbank Nyrt (notyfikowana jako dokument nr C(2012) 1021)⁽¹⁾** 18

2014/297/UE:

- ★ **Decyzja Komisji z dnia 15 maja 2013 r. w sprawie pomocy państwa SA.33728 (12/C), którą Dania planuje wdrożyć w celu sfinansowania nowej hali widowiskowo-sportowej w Kopenhadze (notyfikowana jako dokument nr C(2013) 2740)⁽¹⁾** 32

⁽¹⁾ Tekst mający znaczenie dla EOG

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 548/2014

z dnia 21 maja 2014 r.

w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do transformatorów elektroenergetycznych małej, średniej i dużej mocy

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającą ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią ⁽¹⁾, w szczególności jej art. 15 ust. 1,

po konsultacji z Forum Konsultacyjnym ds. Ekoprojektu,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Komisja wykonała badanie przygotowawcze, w ramach którego przeanalizowano ekologiczne i ekonomiczne aspekty transformatorów. Badanie przeprowadzono przy udziale zainteresowanych stron z Unii, a wyniki badania zostały podane do wiadomości publicznej. Transformatory uznaje się za produkty związane z energią w rozumieniu art. 2 ust. 1 dyrektywy 2009/125/WE.
- (2) Badanie wykazało, że zużycie energii w fazie użytkowania jest najistotniejszym aspektem ekologicznym, który można rozwiązać poprzez projekt produktu. W produkcji transformatorów zużywa się znaczne ilości surowców (miedź, żelazo, żywica, aluminium), jednak mechanizmy rynkowe wydają się zapewniać odpowiednie wycofywanie z eksploatacji, a co za tym idzie, nie jest konieczne ustalanie powiązanych wymogów dotyczących ekoprojektu.
- (3) Wymogi dotyczące ekoprojektu określone w załączniku I mają zastosowanie do produktów wprowadzanych do obrotu lub oddawanych do eksploatacji niezależnie od miejsca ich instalacji. Wymogi te nie mogą być zatem uzależnione od zastosowania, do jakiego dany produkt jest wykorzystywany.
- (4) Zakupy transformatorów odbywają się zwykle w ramach umów ramowych. W tym kontekście zakup dotyczy aktu zawarcia z producentem umowy na dostawę danej liczby transformatorów. Umowę uznaje się za obowiązującą w dniu jej podpisania przez strony.
- (5) Niektóre kategorie transformatorów należy wyłączyć z zakresu niniejszego rozporządzenia ze względu na ich szczególną funkcję. Zużycie energii i potencjał w zakresie oszczędności dla takich transformatorów są marginalne w porównaniu z innymi transformatorami.
- (6) Ustępstwa regulacyjne są przyznawane ze względu na ograniczenia masy na potrzeby montowania transformatorów na słupach elektroenergetycznych. W celu uniknięcia niewłaściwego wykorzystania transformatorów wykonanych specjalnie do celów eksploatacji na słupach elektroenergetycznych transformatory takie należy zaopatrzyć w widoczne oznaczenie „Przeznaczony wyłącznie do eksploatacji na słupach energetycznych”, tak aby ułatwić działania krajowych organów nadzoru rynku.

⁽¹⁾ Dz.U. L 285 z 31.10.2009, s. 10.

- (7) Ustępstwa regulacyjne są przyznawane w odniesieniu do transformatorów wyposażonych w urządzenia posiadające funkcję regulacji napięcia w celu włączenia rozproszonego wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych do sieci dystrybucji. Takie ustępstwa powinny być stopniowo wycofywane w miarę doskonalenia tej nowej technologii i udostępniania norm pomiarowych w celu oddzielenia strat związanych z rdzeniem transformatora od strat związanych z urządzeniami realizującymi funkcje dodatkowe.
- (8) Przy ustanawianiu wymogów dotyczących ekoprojektu w zakresie zużycia energii/efektywności energetycznej transformatorów elektroenergetycznych średniej mocy oraz w zakresie efektywności energetycznej transformatorów elektroenergetycznych dużej mocy należy mieć na uwadze harmonizację wymogów dotyczących ekoprojektu dla tych urządzeń w całej Unii. Tego rodzaju wymogi przyczyniłyby się również do sprawnego funkcjonowania rynku wewnętrznego i poprawy efektów działalności środowiskowej państw członkowskich.
- (9) Ustanowienie wymogów dotyczących ekoprojektu dla transformatorów elektroenergetycznych średniej i dużej mocy jest również konieczne w celu wzmożenia upowszechniania się na rynku technologii i rozwiązań projektowych służących poprawie ich zużycia energii/efektywności energetycznej. Łączne straty wszystkich zainstalowanych transformatorów w UE-27 w 2008 r. wyniosły 93,4 TWh. Potencjał opłacalnej ekonomicznie poprawy poprzez bardziej efektywny projekt oszacowano na około 16,2 TWh rocznie w 2025 r., co odpowiada 3,7 Mt emisji CO₂.
- (10) Należy przewidzieć etapowe wejście w życie wymogów dotyczących ekoprojektu w celu zapewnienia producentom odpowiedniej ilości czasu na zmodyfikowanie projektów produktów. Terminy wdrożenia tych wymogów powinny zostać ustalone z uwzględnieniem wpływu na koszty ponoszone przez producentów, w szczególności przez małe i średnie przedsiębiorstwa, przy jednoczesnym zapewnieniu terminowej realizacji celów polityki.
- (11) W celu zapewnienia skutecznego wdrożenia rozporządzenia zaleca się zdecydowanie, aby krajowe organy regulacyjne uwzględniały wpływ minimalnych wymogów w zakresie sprawności na wstępny koszt transformatora oraz dopuszczały instalację transformatorów o wyższej sprawności, niż określono w rozporządzeniu, zawsze kiedy jest to uzasadnione ekonomicznie w kontekście całego cyklu życia produktów, z uwzględnieniem odpowiedniej oceny redukcji strat.
- (12) Aby ułatwić przeprowadzanie kontroli zgodności, należy wymagać od producentów przedstawiania informacji w dokumentacji technicznej określonej w załącznikach IV i V do dyrektywy 2009/125/WE.
- (13) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią komitetu ustanowionego na mocy art. 19 ust. 1 dyrektywy 2009/125/WE,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

1. Niniejsze rozporządzenie ustanawia wymogi dotyczące ekoprojektu odnośnie do wprowadzania do obrotu lub oddawania do użytku transformatorów elektroenergetycznych o minimalnej mocy znamionowej wynoszącej 1 kVA wykorzystywanych w sieciach przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej 50 Hz lub do zastosowań przemysłowych. Rozporządzenie ma zastosowanie jedynie do transformatorów nabytych po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia.
2. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do transformatorów specjalnie zaprojektowanych i używanych do następujących zastosowań:
 - przekładniki zaprojektowane specjalnie w celu zasilania przyrządów pomiarowych, mierników, przekaźników i innych podobnych urządzeń,
 - transformatory z uzwojeniami niskiego napięcia zaprojektowane specjalnie do zastosowania z prostownikami dostarczającymi prądu stałego,
 - transformatory zaprojektowane specjalnie do celów bezpośredniego podłączenia do pieca,
 - transformatory zaprojektowane specjalnie na potrzeby zastosowań morskich oraz zastosowań dotyczących morskich urządzeń pływających,

- transformatory zaprojektowane specjalnie na potrzeby systemów awaryjnych,
- transformatory i autotransformatory zaprojektowane specjalnie na potrzeby kolejowych systemów zasilania trakcji elektrycznej,
- transformatory uziemiające, tzn. trójfazowe transformatory przeznaczone do celów uzyskania punktu zerowego na potrzeby uziemienia systemu,
- transformatory trakcyjne montowane na taborze, tzn. transformatory podłączone do sieci trakcyjnej zasilanej prądem stałym lub przemiennym, bezpośrednio lub za pośrednictwem przetwornika, wykorzystywane w stałych instalacjach do zastosowań kolejowych,
- transformatory rozruchowe zaprojektowane specjalnie na potrzeby uruchamiania trójfazowego silnika indukcyjnego, tak aby wyeliminować spadki napięcia zasilania,
- transformatory probiercze zaprojektowane specjalnie do stosowania w obwodzie w celu uzyskania określonego napięcia lub prądu na potrzeby badań urządzeń elektrycznych,
- transformatory spawalnicze zaprojektowane specjalnie do stosowania w urządzeniach do spawania łukiem elektrycznym lub do spawania oporowego,
- transformatory zaprojektowane specjalnie do zastosowań przeciwwybuchowych i w kopalniach pod ziemią ⁽¹⁾,
- transformatory zaprojektowane specjalnie do zastosowań głębinowych (podwodnych),
- transformatory sprzęgające sieci SN/SN o mocy do 5 MVA,
- transformatory elektroenergetyczne dużej mocy, w przypadku gdy wykazano, że dla danego zastosowania nie są dostępne wykonalne pod względem technicznym alternatywne rozwiązania w celu osiągnięcia minimalnej sprawności wymaganej przepisami niniejszego rozporządzenia,
- transformatory będące identycznymi zamiennikami w tej samej lokalizacji/instalacji fizycznej istniejących transformatorów dużej mocy, w przypadku gdy zamiana taka nie jest możliwa bez poniesienia nieproporcjonalnych kosztów związanych z transportem lub instalacją,

z wyjątkiem wymogów dotyczących informacji o produkcie i dokumentacji technicznej określonych w pkt 3 i 4 załącznika I.

Artykuł 2

Definicje

Na użytek niniejszego rozporządzenia i załączników do niego stosuje się następujące definicje:

- 1) „transformator elektroenergetyczny” oznacza urządzenie statyczne o co najmniej dwóch uzwojeniach, które na zasadzie indukcji elektromagnetycznej przetwarza układ napięć i prądów przemiennych na układ napięć i prądów przemiennych o innych na ogół wartościach, lecz o tej samej częstotliwości, na potrzeby przesyłu;
- 2) „transformator elektroenergetyczny małej mocy” oznacza transformator elektroenergetyczny, którego najwyższe napięcie do uzwojenia nie przekracza 1,1 kV;
- 3) „transformator elektroenergetyczny średniej mocy” oznacza transformator elektroenergetyczny o napięciu najwyższym wyższym niż 1,1 kV, ale nieprzekraczającym 36 kV i mocy znamionowej nie mniejszej niż 5 kVA, ale niższej niż 40 MVA;
- 4) „transformator elektroenergetyczny dużej mocy” oznacza transformator elektroenergetyczny o najwyższym napięciu do urządzeń przekraczającym 36 kV i mocy znamionowej wynoszącej co najmniej 5 kVA lub mocy znamionowej nieprzekraczającej 40 MVA bez względu na najwyższe napięcie do urządzeń;
- 5) „transformator olejowy” oznacza transformator elektroenergetyczny, którego obwód magnetyczny i uzwojenia są zanurzone w cieczy izolacyjnej;
- 6) „transformator suchy” oznacza transformator elektroenergetyczny, którego obwód magnetyczny i uzwojenia nie są zanurzone w cieczy izolacyjnej;
- 7) „transformator nasłupowy średniej mocy” oznacza transformator elektroenergetyczny o mocy znamionowej nieprzekraczającej 315 kVA w wykonaniu do eksploatacji na wolnym powietrzu i przeznaczony do montażu na elementach wsporczych napowietrznych linii elektroenergetycznych;

⁽¹⁾ Urządzenia przeznaczone do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem objęto przepisami dyrektywy 94/9/WE Parlamentu Europejskiego i Rady. (Dz.U. L 100 z 19.4.1994, s. 1).

- 8) „transformator rozdzielczy z regulacją napięcia” oznacza transformator elektroenergetyczny średniej mocy wyposażony w dodatkowe elementy umieszczone wewnątrz lub na zewnątrz obudowy transformatora, do automatycznego regulowania pod obciążeniem napięcia na wejściu lub na wyjściu transformatora;
- 9) „uzwojenie” oznacza zespół zwojów tworzących obwód elektryczny związany z jednym z napięć, dla których został przewidziany transformator;
- 10) „napięcie znamionowe uzwojenia” (U_n) oznacza napięcie, które ma być przyłożone lub które ma zostać wytworzone w stanie bez obciążenia pomiędzy końcówkami nieobciążonego uzwojenia lub uzwojenia podłączonego do odczepu znamionowego;
- 11) „uzwojenie górnego napięcia” oznacza uzwojenie o najwyższym napięciu znamionowym;
- 12) „najwyższe napięcie do urządzenia” (U_m) mające zastosowanie do uzwojenia transformatora oznacza najwyższą wartość skutecznego napięcia międzyfazowego w układzie trójfazowym, dla której zaprojektowano uzwojenie transformatora pod względem izolacji;
- 13) „moc znamionowa” (S_n) oznacza umowną wartość mocy pozornej przypisaną danemu uzwojeniu, która, wraz z napięciem znamionowym tego uzwojenia, określa jego prąd znamionowy;
- 14) „straty obciążeniowe” (P_k) oznaczają moc czynną pobieraną przy znamionowej częstotliwości oraz temperaturze odniesienia i związaną z jedną parą uzwojeń, wtedy gdy przez zaciski liniowe jednego uzwojenia płynie prąd znamionowy (prąd odczepowy), a zaciski drugiego uzwojenia są zwarte na odczepach znamionowych, a zaciski dalszych uzwojeń, jeśli istnieją, pozostają rozwarne;
- 15) „straty stanu jałowego” (P_o) oznaczają moc czynną pobieraną przez transformator przy doprowadzeniu napięcia o znamionowej częstotliwości przy rozwartym obwodzie wtórnym; Doprowadzone napięcie oznacza napięcie znamionowe, a w przypadku gdy uzwojenie, do którego doprowadzono napięcie jest wyposażone w odczep, jest ono podłączone do odczepu znamionowego;
- 16) „wskaźnik maksymalnej sprawności” (PEI) oznacza maksymalną wartość stosunku przenoszanej przez transformator mocy pozornej pomniejszonej o straty w transformatorze do znamionowej mocy pozornej transformatora.

Artykuł 3

Wymogi dotyczące ekoprojektu

Transformatory elektroenergetyczne małej mocy, transformatory elektroenergetyczne średniej mocy i transformatory elektroenergetyczne dużej mocy muszą spełniać wymogi dotyczące ekoprojektu określone w załączniku I.

Artykuł 4

Ocena zgodności

Ocenę zgodności przeprowadza się, stosując procedurę wewnętrznej kontroli projektu określoną w załączniku IV do dyrektywy 2009/125/WE lub procedurę dotyczącą systemu zarządzania określoną w załączniku V do wspomnianej dyrektywy.

Artykuł 5

Procedura weryfikacji do celów nadzoru rynku

Podczas przeprowadzania kontroli w ramach nadzoru rynku, o których mowa w art. 3 ust. 2 dyrektywy 2009/125/WE, organy państw członkowskich stosują procedurę weryfikacji określoną w załączniku III do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 6

Orientacyjne kryteria referencyjne

Orientacyjne kryteria referencyjne dla najlepiej działających transformatorów, możliwych do wykonania pod względem technicznym w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia określono w załączniku IV.

*Artykuł 7***Przegląd**

Nie później niż trzy lata od daty wejścia w życie, Komisja dokonuje przeglądu niniejszego rozporządzenia w kontekście postępu technicznego i przedstawia wyniki tego przeglądu forum konsultacyjnemu. W ramach przeglądu ocenione zostaną w szczególności co najmniej następujące kwestie:

- możliwość ustalenia minimalnych wartości wskaźnika maksymalnej sprawności dla wszystkich transformatorów elektroenergetycznych średniej mocy, w tym transformatorów o mocy znamionowej poniżej 3 150 kVA,
- możliwość oddzielenia strat związanych z transformatorem właściwym od strat związanych z innymi elementami realizującymi funkcje regulacji napięcia, jeżeli zachodzi taka sytuacja,
- odpowiedniość ustanowienia minimalnych wymogów eksploatacyjnych dla elektroenergetycznych transformatorów jednofazowych, a także dla transformatorów elektroenergetycznych małej mocy,
- czy ustępstwa dla transformatorów nasłupowych i specjalnych kombinacji napięć uzwojeń dla transformatorów elektroenergetycznych średniej mocy są nadal właściwe,
- możliwość uwzględnienia oddziaływania na środowisko w innym zakresie niż tylko zużycie energii w fazie użytkowania.

*Artykuł 8***Wejście w życie**

Rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 21 maja 2014 r.

W imieniu Komisji
José Manuel BARROSO
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

Wymogi dotyczące ekoprojektu

1. Minimalne wymagania w zakresie zużycia energii lub efektywności energetycznej dla transformatorów elektroenergetycznych średniej mocy

Transformatory elektroenergetyczne średniej mocy muszą spełniać maksymalne dopuszczalne wartości dotyczące strat obciążeniowych i strat stanu jałowego lub wskaźnika maksymalnej sprawności (PEI) określone w tabelach I.1-I.5, z wyjątkiem nasłupowych transformatorów elektroenergetycznych średniej mocy, które muszą spełniać maksymalne dopuszczalne wartości dotyczące strat obciążeniowych i strat stanu jałowego określone w tabeli I.6.

1.1. Wymogi dotyczące trójfazowych transformatorów elektroenergetycznych średniej mocy o mocy znamionowej $\leq 3\,150$ kVA

Tabela I.1: Maksymalne straty obciążeniowe i maksymalne straty stanu jałowego dla trójfazowych **olejowych** transformatorów elektroenergetycznych średniej mocy z jednym uzwojeniem o wartości $U_m \leq 24$ kV i drugim o wartości $U_m \leq 1,1$ kV

Moc znamionowa (kVA)	Etap 1 (od dnia 1 lipca 2015 r.)		Etap 2 (od dnia 1 lipca 2021 r.)	
	Maksymalne straty obciążeniowe P_k (W) (*)	Maksymalne straty stanu jałowego P_o (W) (*)	Maksymalne straty obciążeniowe P_k (W) (*)	Maksymalne straty stanu jałowego P_o (W) (*)
≤ 25	C_k (900)	A_o (70)	A_k (600)	$A_o - 10\%$ (63)
50	C_k (1 100)	A_o (90)	A_k (750)	$A_o - 10\%$ (81)
100	C_k (1 750)	A_o (145)	A_k (1 250)	$A_o - 10\%$ (130)
160	C_k (2 350)	A_o (210)	A_k (1 750)	$A_o - 10\%$ (189)
250	C_k (3 250)	A_o (300)	A_k (2 350)	$A_o - 10\%$ (270)
315	C_k (3 900)	A_o (360)	A_k (2 800)	$A_o - 10\%$ (324)
400	C_k (4 600)	A_o (430)	A_k (3 250)	$A_o - 10\%$ (387)
500	C_k (5 500)	A_o (510)	A_k (3 900)	$A_o - 10\%$ (459)
630	C_k (6 500)	A_o (600)	A_k (4 600)	$A_o - 10\%$ (540)
800	C_k (8 400)	A_o (650)	A_k (6 000)	$A_o - 10\%$ (585)
1 000	C_k (10 500)	A_o (770)	A_k (7 600)	$A_o - 10\%$ (693)
1 250	B_k (11 000)	A_o (950)	A_k (9 500)	$A_o - 10\%$ (855)
1 600	B_k (14 000)	A_o (1 200)	A_k (12 000)	$A_o - 10\%$ (1080)
2 000	B_k (18 000)	A_o (1 450)	A_k (15 000)	$A_o - 10\%$ (1 305)
2 500	B_k (22 000)	A_o (1 750)	A_k (18 500)	$A_o - 10\%$ (1 575)
3 150	B_k (27 500)	A_o (2 200)	A_k (23 000)	$A_o - 10\%$ (1 980)

(*) Maksymalne straty dla wartości kVA, które mieszczą się w zakresie wartości podanych w tabeli I.1, otrzymuje się przez interpolację liniową.

Tabela I.2: Maksymalne straty obciążeniowe i maksymalne straty stanu jałowego dla trójfazowych **suchych** transformatorów elektroenergetycznych średniej mocy z jednym uzwojeniem o wartości $U_m \leq 24$ kV i drugim o wartości $U_m \leq 1,1$ kV

	Etap 1 (od dnia 1 lipca 2015 r.)		Etap 2 (od dnia 1 lipca 2021 r.)	
Moc znamionowa (kVA)	Maksymalne straty obciążeniowe P_k (W) (*)	Maksymalne straty stanu jałowego P_o (W) (*)	Maksymalne straty obciążeniowe P_k (W) (*)	Maksymalne straty stanu jałowego P_o (W) (*)
≤ 50	B_k (1 700)	A_o (200)	A_k (1 500)	$A_o - 10\%$ (180)
100	B_k (2 050)	A_o (280)	A_k (1 800)	$A_o - 10\%$ (252)
160	B_k (2 900)	A_o (400)	A_k (2 600)	$A_o - 10\%$ (360)
250	B_k (3 800)	A_o (520)	A_k (3 400)	$A_o - 10\%$ (468)
400	B_k (5 500)	A_o (750)	A_k (4 500)	$A_o - 10\%$ (675)
630	B_k (7 600)	A_o (1 100)	A_k (7 100)	$A_o - 10\%$ (990)
800	A_k (8 000)	A_o (1 300)	A_k (8 000)	$A_o - 10\%$ (1 170)
1 000	A_k (9 000)	A_o (1 550)	A_k (9 000)	$A_o - 10\%$ (1 395)
1 250	A_k (11 000)	A_o (1 800)	A_k (11 000)	$A_o - 10\%$ (1 620)
1 600	A_k (13 000)	A_o (2 200)	A_k (13 000)	$A_o - 10\%$ (1 980)
2 000	A_k (16 000)	A_o (2 600)	A_k (16 000)	$A_o - 10\%$ (2 340)
2 500	A_k (19 000)	A_o (3 100)	A_k (19 000)	$A_o - 10\%$ (2 790)
3 150	A_k (22 000)	A_o (3 800)	A_k (22 000)	$A_o - 10\%$ (3 420)

(*) Maksymalne straty dla wartości kVA, które mieszczą się w zakresie wartości podanych w tabeli I.2, otrzymuje się przez interpolację liniową.

Tabela I.3: Korekta strat obciążeniowych i strat stanu jałowego w przypadku innych kombinacji napięć uzwojeń lub dwóch wartości napięcia na jednym lub obu uzwojeniach (moc znamionowa $\leq 3 150$ kVA)

Jedno uzwojenie o wartości $U_m \leq 24$ kV i drugie uzwojenie o wartości $U_m > 1,1$ kV	Maksymalne dopuszczalne straty podane w tabelach I.1 i I.2 muszą zostać zwiększone o 10 % w przypadku strat stanu jałowego oraz o 10 % w przypadku strat obciążeniowych.
Jedno uzwojenie o wartości $U_m = 36$ kV i drugie uzwojenie o wartości $U_m \leq 1,1$ kV	Maksymalne dopuszczalne straty podane w tabelach I.1 i I.2 muszą zostać zwiększone o 15 % w przypadku strat stanu jałowego oraz o 10 % w przypadku strat obciążeniowych.
Jedno uzwojenie o wartości $U_m = 36$ kV i drugie uzwojenie o wartości $U_m > 1,1$ kV	Maksymalne dopuszczalne straty podane w tabelach I.1 i I.2 muszą zostać zwiększone o 20 % w przypadku strat stanu jałowego oraz o 15 % w przypadku strat obciążeniowych.

Przypadek dwóch wartości napięcia na jednym uzwojeniu	W przypadku transformatorów z jednym uzwojeniem wysokiego napięcia i dwoma napięciami dostępnymi z uzwojenia niskiego napięcia z odczepami, straty należy obliczać w oparciu o wyższe napięcie uzwojenia niskiego napięcia i musi być zgodne z maksymalnymi dopuszczalnym stratami podanymi w tabelach I.1 i I.2. Maksymalna dostępna moc na uzwojeniu dolnego napięcia NN takich transformatorów musi być ograniczona do 0,85 nominalnej mocy znamionowej przewidzianej dla wyższego napięcia uzwojenia dolnego napięcia.
	W przypadku transformatorów z jednym uzwojeniem niskiego napięcia i dwoma napięciami dostępnymi z uzwojenia wysokiego napięcia z odczepami, straty należy obliczać w oparciu o wyższe napięcie WN i muszą być one zgodne z maksymalnymi dopuszczalnym stratami podanymi w tabelach I.1 i I.2. Maksymalna dostępna moc na uzwojeniu dolnego napięcia WN takich transformatorów musi być ograniczona do 0,85 nominalnej mocy znamionowej przewidzianej dla wyższego napięcia uzwojenia wysokiego napięcia.
	Jeżeli pełna moc nominalna jest dostępna niezależnie od kombinacji napięć, poziomy strat podane w tabelach I.1 i I.2 mogą zostać zwiększone o 15 % w przypadku strat stanu jałowego oraz o 10 % w przypadku strat obciążeniowych.
Przypadek dwóch wartości napięcia na obu uzwojeniach	Maksymalne dopuszczalne straty podane w tabelach I.1 i I.2 mogą zostać zwiększone o 20 % w przypadku strat stanu jałowego oraz o 20 % w przypadku strat obciążeniowych. Poziom strat podaje się przy założeniu, że najwyższa możliwa wartość mocy znamionowej jest taka sama bez względu na kombinację napięć.

1.2. Wymogi dotyczące transformatorów elektroenergetycznych średniej mocy o mocy znamionowej > 3 150 kVA

Tabela I.4: Minimalne wartości wskaźnika maksymalnej sprawności (PEI) dla elektroenergetycznych transformatorów olejowych średniej mocy

Moc znamionowa (kVA)	Etap 1 (dnia 1 lipca 2015 r.)	Etap 2 (dnia 1 lipca 2021 r.)
	Minimalna wartość wskaźnika maksymalnej sprawności (%)	
$3\,150 < S_r \leq 4\,000$	99,465	99,532
5 000	99,483	99,548
6 300	99,510	99,571
8 000	99,535	99,593
10 000	99,560	99,615
12 500	99,588	99,640
16 000	99,615	99,663
20 000	99,639	99,684
25 000	99,657	99,700
31 500	99,671	99,712
40 000	99,684	99,724

Minimalne wartości PEI dla wartości kVA, które mieszczą się w przedziale podanym w tabeli I.4, otrzymuje się przez interpolację liniową.

Tabela I.5: Minimalne wartości współczynnika maksymalnej sprawności (PEI) dla **suchych** transformatorów elektroenergetycznych średniej mocy

Moc znamionowa (kVA)	Etap 1 (dnia 1 lipca 2015 r.)	Etap 2 (dnia 1 lipca 2021 r.)
	Minimalna wartość wskaźnika maksymalnej sprawności (%)	
$3\,150 < S_r \leq 4\,000$	99,348	99,382
5 000	99,354	99,387
6 300	99,356	99,389
8 000	99,357	99,390
$\geq 10\,000$	99,357	99,390

Minimalne wartości PEI dla wartości kVA, które mieszczą się w przedziale podanym w tabeli I.5, otrzymuje się przez interpolację liniową.

1.3. Wymogi dotyczące transformatorów elektroenergetycznych średniej mocy o mocy znamionowej $\leq 3\,150$ kVA wyposażonych w połączenia odczepowe, które są przystosowane do celów eksploatacji w stanie podłączenia do zasilania lub w stanie obciążenia do celów dostosowania napięcia. Ta kategoria obejmuje transformatory rozdzielcze z regulacją napięcia.

Maksymalne poziomy dopuszczalnych strat podane w tabelach I.1 i I.2 niniejszego załącznika I muszą zostać zwiększone o 20 % w przypadku strat stanu jałowego oraz o 5 % w przypadku strat obciążeniowych w etapie 1 i o 10 % w przypadku strat stanu jałowego w etapie 2.

1.4. Wymogi dla nasłupowych transformatorów elektroenergetycznych średniej mocy

Poziomy strat obciążeniowych i strat stanu jałowego podane w tabelach I.1 i I.2 nie mają zastosowania do olejowych transformatorów nasłupowych o mocy od 25 kVA do 315 kVA. W odniesieniu do tych szczególnych modeli nasłupowych transformatorów elektroenergetycznych średniej mocy maksymalne poziomy dopuszczalnych strat określono w tabeli I.6.

Tabela I.6: Maksymalne straty obciążeniowe i straty stanu jałowego dla nasłupowych transformatorów elektroenergetycznych średniej mocy

Moc znamionowa (kVA)	Etap 1 (dnia 1 lipca 2015 r.)		Etap 2 (dnia 1 lipca 2021 r.)	
	Maksymalne straty obciążeniowe (w W) (*)	Maksymalne straty stanu jałowego (w W) (*)	Maksymalne straty obciążeniowe (w W) (*)	Maksymalne straty stanu jałowego (w W) (*)
25	$C_k (900)$	$A_o (70)$	$B_k (725)$	$A_o (70)$
50	$C_k (1\,100)$	$A_o (90)$	$B_k (875)$	$A_o (90)$
100	$C_k (1\,750)$	$A_o (145)$	$B_k (1\,475)$	$A_o (145)$
160	$C_k + 32\% (3\,102)$	$C_o (300)$	$C_k + 32\% (3\,102)$	$C_o - 10\% (270)$

Moc znamionowa (kVA)	Etap 1 (dnia 1 lipca 2015 r.)		Etap 2 (dnia 1 lipca 2021 r.)	
	Maksymalne straty obciążeniowe (w W) (*)	Maksymalne straty stanu jałowego (w W) (*)	Maksymalne straty obciążeniowe (w W) (*)	Maksymalne straty stanu jałowego (w W) (*)
200	C_k (2 750)	C_o (356)	B_k (2 333)	B_o (310)
250	C_k (3 250)	C_o (425)	B_k (2 750)	B_o (360)
315	C_k (3 900)	C_o (520)	B_k (3 250)	B_o (440)

(*) Maksymalne dopuszczalne straty dla wartości kVA, które mieszczą się w zakresie wartości podanych w tabeli I.6, otrzymuje się przez interpolację liniową.

2. Minimalne wymagania w zakresie efektywności energetycznej dla transformatorów elektroenergetycznych dużej mocy

Wymogi dotyczące minimalnej efektywności energetycznej dla transformatorów elektroenergetycznych dużej mocy podano w tabelach I.7 i I.8.

Tabela I.7: Wymogi dotyczące minimalnych wartości współczynnika maksymalnej sprawności dla olejowych transformatorów elektroenergetycznych dużej mocy

Moc znamionowa (MVA)	Etap 1 (dnia 1 lipca 2015 r.)	Etap 2 (dnia 1 lipca 2021 r.)
	Minimalna wartość wskaźnika maksymalnej sprawności (%)	
≤ 4	99,465	99,532
5	99,483	99,548
6,3	99,510	99,571
8	99,535	99,593
10	99,560	99,615
12,5	99,588	99,640
16	99,615	99,663
20	99,639	99,684
25	99,657	99,700
31,5	99,671	99,712
40	99,684	99,724
50	99,696	99,734
63	99,709	99,745
80	99,723	99,758
≥ 100	99,737	99,770

Minimalne wartości PEI dla wartości MVA, które mieszczą się w przedziale podanym w tabeli I.7, otrzymuje się przez interpolację liniową.

Tabela I.8: Wymogi dotyczące minimalnych wartości współczynnika maksymalnej sprawności dla suchych transformatorów elektroenergetycznych dużej mocy

Moc znamionowa (MVA)	Etap 1 (dnia 1 lipca 2015 r.)	Etap 2 (dnia 1 lipca 2021 r.)
	Minimalna wartość wskaźnika maksymalnej sprawności (%)	
≤ 4	99,158	99,225
5	99,200	99,265
6,3	99,242	99,303
8	99,298	99,356
10	99,330	99,385
12,5	99,370	99,422
16	99,416	99,464
20	99,468	99,513
25	99,521	99,564
31,5	99,551	99,592
40	99,567	99,607
50	99,585	99,623
≥ 63	99,590	99,626

Minimalne wartości PEI dla wartości MVA, które mieszczą się w przedziale podanym w tabeli I.8, otrzymuje się przez interpolację liniową.

3. Wymogi dotyczące informacji o produkcie

Począwszy od dnia 1 lipca 2015 r., następujące wymogi dotyczące informacji o produkcie dla transformatorów objętych zakresem niniejszego rozporządzenia (art. 1) należy uwzględnić w dowolnej dokumentacji dotyczącej produktów, w tym na ogólnie dostępnych stronach internetowych producentów:

- Informacje o mocy znamionowej, stratach obciążeniowych i stratach stanu jałowego oraz mocy elektrycznej danego systemu chłodzenia wymagane dla stanu jałowego.
- Dla transformatorów elektroenergetycznych średniej mocy (w stosownych przypadkach) i transformatorów elektroenergetycznych dużej mocy wartość wskaźnika maksymalnej sprawności i wartość mocy, przy której występuje.
- Dla transformatorów o dwóch wartościach napięcia maksymalna wartość mocy znamionowej napięcia dolnego zgodnie z tabelą I.3.

- d) Informacje dotyczące masy wszystkich głównych elementów transformatora elektroenergetycznego (w tym co najmniej przewód, rodzaj przewodu i materiał rdzenia) podaje się we wszystkich dokumentach związanych z produktem.
- e) Dla transformatorów średniej mocy przeznaczonych do eksploatacji na słupach elektroenergetycznych widoczne oznaczenie: „Przeznaczony wyłącznie do eksploatacji na słupach energetycznych”.

Informacje wymienione w lit. a), c) i d) należy również podać na tabliczce znamionowej transformatorów elektroenergetycznych.

4. Dokumentacja techniczna

W dokumentacji technicznej transformatorów elektroenergetycznych podaje się następujące informacje:

- a) nazwa i adres producenta;
- b) identyfikator modelu, kod alfanumeryczny w celu odróżnienia poszczególnych modeli tego samego producenta;
- c) informacje wymagane na podstawie pkt 3.

Jeżeli dokumentacja techniczna (lub jej części) opiera się na dokumentacji technicznej (lub jej częściach) innego modelu, identyfikator modelu dla danego modelu musi zostać podany, a w dokumentacji technicznej należy podać szczegółowe informacje dotyczące sposobu pozyskania informacji z dokumentacji technicznej innego modelu, np. obliczenia lub ekstrapolacja, z uwzględnieniem badań wykonanych przez producenta w celu weryfikacji wykonanych obliczeń lub ekstrapolacji.

ZAŁĄCZNIK II

Metody pomiarów i obliczeń**Metoda pomiaru**

Do celów oceny zgodności z wymogami niniejszego rozporządzenia pomiarów należy dokonywać, stosując wiarygodne, dokładne i odtwarzalne procedury pomiarowe uwzględniające powszechnie uznane najnowocześniejsze metody, w tym metody określone w dokumentach, których numery referencyjne zostały opublikowane w tym celu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Metody obliczeń

Metodyka dotycząca obliczania wskaźnika maksymalnej sprawności (PEI) dla transformatorów elektroenergetycznych średniej i dużej mocy opiera się na stosunku przekazanej mocy pozornej transformatora pomniejszonej o straty energii elektrycznej w odniesieniu do przekazanej mocy pozornej transformatora.

$$PEI = 1 - \frac{2(P_0 + P_{e0})}{S_r \sqrt{\frac{P_0 + P_{e0}}{P_k}}}$$

gdzie:

P_0 oznacza straty stanu jałowego zmierzone przy napięciu znamionowym i częstotliwości znamionowej na odczepie znamionowym;

P_{e0} oznacza moc elektryczną niezbędną dla systemu chłodzenia w przypadku eksploatacji w stanie jałowym;

P_k oznacza straty obciążeniowe zmierzone przy prądzie znamionowym i częstotliwości znamionowej na odczepie znamionowym, skorygowane o temperaturę odniesienia;

S_r oznacza moc znamionową transformatora lub autotransformatora, na której opiera się wartość P_k .

ZAŁĄCZNIK III

Procedura weryfikacji

Podczas przeprowadzania kontroli w ramach nadzoru rynku, o których mowa w art. 3 ust. 2 dyrektywy 2009/125/WE, w odniesieniu do wymogów określonych w załączniku I, organy państw członkowskich stosują następującą procedurę weryfikacji:

- 1) organy państw członkowskich przeprowadzają badanie jednego egzemplarza urządzenia dla danego modelu;
- 2) model uznaje się za spełniający stosowne wymagania określone w załączniku I do niniejszego rozporządzenia, jeżeli wartości w dokumentacji technicznej są zgodne z wymogami określonymi w załączniku I, a także, jeżeli zmierzone parametry spełniają wymagania określone w załączniku I w ramach tolerancji podanych w tabeli w niniejszym załączniku;
- 3) jeżeli wyniki, o których mowa w pkt 2 nie zostaną osiągnięte, uznaje się, że model nie spełnia wymogów niniejszego rozporządzenia. Organy państw członkowskich przekazują organom pozostałych państw członkowskich i Komisji wszystkie istotne informacje, w tym, w razie potrzeby, wyniki badań, w terminie jednego miesiąca od podjęcia decyzji w sprawie niezgodności danego modelu.

Organy państw członkowskich stosują metody pomiarów i obliczeń określone w załączniku II.

Ze względu na utrudnienia transportowe związane z masą i wielkością transformatorów elektroenergetycznych średniej i dużej mocy organy państw członkowskich mogą zdecydować się na przeprowadzenie procedury weryfikacji w zakładzie producenta przed oddaniem transformatora do eksploatacji w lokalizacji docelowej.

Określone w niniejszym załączniku dopuszczalne odchylenia na potrzeby weryfikacji odnoszą się wyłącznie do weryfikacji mierzonych parametrów przez organy państw członkowskich i nie mogą być stosowane przez producenta lub importera jako dopuszczalne tolerancje przy podawaniu wartości w dokumentacji technicznej.

Tabela

Mierzony parametr	Dopuszczalne odchylenia na potrzeby weryfikacji
Straty obciążeniowe	Wartość zmierzona nie może przekraczać wartości deklarowanej o więcej niż 5 %.
Straty stanu jałowego	Wartość zmierzona nie może przekraczać wartości deklarowanej o więcej niż 5 %.
Moc elektryczna niezbędna dla systemu chłodzenia w przypadku eksploatacji w stanie jałowym.	Wartość zmierzona nie może przekraczać wartości deklarowanej o więcej niż 5 %.

ZAŁĄCZNIK IV

Orientacyjne kryteria referencyjne

Poniżej podano parametry najlepszych rozwiązań technicznych dostępnych na rynku transformatorów elektroenergetycznych średniej mocy w dniu przyjęcia niniejszego rozporządzenia:

- a) olejowe transformatory elektroenergetyczne średniej mocy: $A_o - 20 \%$, $A_k - 20 \%$;
- b) suche transformatory elektroenergetyczne średniej mocy: $A_o - 20 \%$, $A_k - 20 \%$;
- c) transformatory elektroenergetyczne z rdzeniem amorficznym: $A_o - 50 \%$, $A_k - 50 \%$.

Dostępność materiału do produkcji transformatorów z rdzeniem amorficznym wymaga dalszego opracowania, zanim w przyszłości będzie można uznać, że takie wartości strat stały się minimalnymi wymogami.

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) NR 549/2014**z dnia 21 maja 2014 r.****ustanawiające standardowe wartości w przywozie dla ustalania ceny wejścia niektórych owoców i warzyw**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. ustanawiające wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych („rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku”) ⁽¹⁾,uwzględniając rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 543/2011 z dnia 7 czerwca 2011 r. ustanawiające szczególne zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do sektorów owoców i warzyw oraz przetworzonych owoców i warzyw ⁽²⁾, w szczególności jego art. 136 ust. 1,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 543/2011 przewiduje — zgodnie z wynikami wielostronnych negocjacji handlowych Rundy Urugwajskiej — kryteria, na których podstawie ustalania Komisja ustala standardowe wartości dla przywozu z państw trzecich, w odniesieniu do produktów i okresów określonych w części A załącznika XVI do wspomnianego rozporządzenia.
- (2) Standardowa wartość w przywozie jest obliczana każdego dnia roboczego, zgodnie z art. 136 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 543/2011, przy uwzględnieniu podlegających zmianom danych dziennych. Niniejsze rozporządzenie powinno zatem wejść w życie z dniem jego opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Standardowe wartości celne w przywozie, o których mowa w art. 136 rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 543/2011, są ustalone w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

*Artykuł 2*Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem jego opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 21 maja 2014 r.

W imieniu Komisji,
za Przewodniczącego,

Jerzy PLEWA

Dyrektor Generalny ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów
Wiejskich⁽¹⁾ Dz.U. L 299 z 16.11.2007, s. 1.⁽²⁾ Dz.U. L 157 z 15.6.2011, s. 1.

ZAŁĄCZNIK

Standardowe wartości w przywozie dla ustalania ceny wejścia niektórych owoców i warzyw

(EUR/100 kg)		
Kod CN	Kod państw trzecich ⁽¹⁾	Standardowa wartość w przywozie
0702 00 00	AL	59,1
	MA	39,6
	MK	58,8
	TR	50,7
	ZZ	52,1
0707 00 05	AL	41,5
	MK	36,1
	TR	124,7
0709 93 10	ZZ	67,4
	TR	115,8
	ZZ	115,8
0805 10 20	EG	44,3
	IL	74,1
	MA	45,2
	TR	49,7
	ZA	53,8
0805 50 10	ZZ	53,4
	TR	99,9
	ZA	141,8
	ZZ	120,9
0808 10 80	AR	82,8
	BR	84,5
	CL	97,0
	CN	98,8
	MK	25,2
	NZ	147,1
	US	204,6
	UY	70,3
	ZA	111,9
	ZZ	102,5

⁽¹⁾ Nomenklatura krajów ustalona w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1833/2006 (Dz.U. L 354 z 14.12.2006, s. 19). Kod „ZZ” odpowiada „innym pochodzeniom”.

DECYZJE

DECYZJA KOMISJI

z dnia 22 lutego 2012 r.

w sprawie pomocy państwa nr SA.29608 (C37/10) wdrożonej przez Węgry na dokapitalizowanie FHB Jelzalogbank Nyrt

(notyfikowana jako dokument nr C(2012) 1021)

(Jedynie tekst w języku angielskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2014/296/UE)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami ⁽¹⁾ i uwzględniając otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. PROCEDURA

- (1) Dnia 25 marca 2009 r. Węgry udzieliły bankowi FHB Jelzalogbank Nyrt (zwanemu dalej „FHB” lub „bankiem”) pożyczki średnioterminowej państwa w wysokości 120 mld forintów węgierskich (HUF) (około 410 ⁽²⁾ mln EUR) w ramach programu wspierania płynności dla banków węgierskich, który został zatwierdzony przez Komisję dnia 14 stycznia 2010 r. ⁽³⁾. Dnia 31 marca 2009 r. władze węgierskie dokapitalizowały FHB kwotą 30 mld HUF (około 100 mln EUR) w formie nowo wyemitowanych akcji uprzywilejowanych w zakresie dywidendy specjalnej i jednej akcji z prawem głosu, które przyznano dnia 31 marca 2009 r. w ramach programu gwarancji i dokapitalizowania zatwierdzonego przez Komisję ⁽⁴⁾.
- (2) W pismach z dnia 3 kwietnia, 13 maja, 14 lipca i 11 września 2009 r. Komisja zażądała od władz węgierskich informacji na temat warunków dokapitalizowania. Władze węgierskie udzieliły odpowiedzi w pismach z dnia 24 kwietnia, 2 czerwca, 12 sierpnia i 9 października 2009 r.
- (3) Ze względu na wątpliwości dotyczące stabilności banku w momencie dokapitalizowania Komisja zażądała od Węgier w dniu 19 października 2009 r. przekazania planu restrukturyzacji FHB zgodnie z komunikatem Komisji w sprawie przywrócenia rentowności i oceny środków restrukturyzacyjnych stosowanych w sektorze finansowym w dobie kryzysu zgodnie z regułami pomocy państwa ⁽⁵⁾ (zwanym dalej „komunikatem w sprawie restrukturyzacji”). Węgry przekazały dalsze informacje w dniu 12 i 19 listopada 2009 r. oraz projekt planu restrukturyzacji w dniu 26 stycznia 2010 r.
- (4) Dnia 19 lutego 2010 r. FHB zwrócił państwu pełną kwotę dokapitalizowania.

⁽¹⁾ Dz.U. C 178 z 18.6.2011, s. 7.

⁽²⁾ Na podstawie kursu walutowego EUR/HUF (289,63) z dnia 15 lutego 2012 r.

⁽³⁾ Dz.U. C 47 z 25.2.2010, s. 16.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 147 z 27.6.2009, s. 2.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 195 z 19.8.2009, s. 9.

- (5) W pismach z dnia 24 i 25 marca 2010 r. Węgry przekazały Komisji dalsze informacje. Dnia 21 kwietnia 2010 r. FHB zwołał ogólne zgromadzenie akcjonariuszy, podczas którego FHB podjął decyzję o zapłacie państwu odsetek z tytułu dokapitalizowania, w następstwie czego Komisja w piśmie z dnia 22 kwietnia 2010 r. zażądała przekazania informacji.
- (6) Komisja zażądała przekazania dalszych informacji w pismach z dnia 2 czerwca i 1 października 2010 r. Władze węgierskie przedstawiły dodatkowe informacje w piśmie z dnia 11 czerwca 2010 r.
- (7) Dnia 15 czerwca 2010 r. Węgry przedstawiły zaktualizowany plan restrukturyzacji, który uzupełniono o dalsze istotne dane przekazane dnia 30 września 2010 r.
- (8) Władze węgierskie przedstawiły dalsze informacje w pismach z dnia 18 czerwca, 28 lipca i 5 października 2010 r. oraz poinformowały Komisję pismem z dnia 29 października 2010 r., że FHB zapłaciło odsetki z tytułu dokapitalizowania.
- (9) Dnia 16 grudnia 2010 r. Komisja podjęła decyzję o wszczęciu postępowania określonego w art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwanego dalej „Traktatem”) w odniesieniu do środków pomocy na rzecz FHB. Następnie władze węgierskie wystąpiły do Komisji z wnioskiem o zmianę tej decyzji, ponieważ pewne jej części były niepoprawne i nieaktualne. W związku z tym wspomnianą decyzję zastąpiono nową decyzją z dnia 24 stycznia 2011 r.⁽¹⁾ (zwaną dalej „decyzją o wszczęciu postępowania”). Pismem z dnia 24 stycznia 2011 r. Komisja poinformowała władze węgierskie o swojej decyzji o wszczęciu postępowania określonego w art. 108 ust. 2 Traktatu w odniesieniu do środka pomocy. Decyzja Komisji o wszczęciu postępowania została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej dnia 18 czerwca 2011 r. Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawienia uwag na temat przedmiotowego środka.
- (10) W piśmie z dnia 2 marca 2011 r. władze węgierskie przedstawiły swoje uwagi w odniesieniu do decyzji Komisji o wszczęciu postępowania z dnia 24 stycznia 2011 r. otwierającej formalne postępowanie wyjaśniające w sprawie środka pomocy udzielonego FHB. Spostrzeżenia te uzupełniono uwagami otrzymanymi od FHB w piśmie z dnia 11 lipca 2011 r.
- (11) W piśmie z dnia 18 lipca 2011 r. strona trzecia (Magyar Jelzálogbank Egyesület — stowarzyszenie węgierskich banków hipotecznych) przedstawiła Komisji swoje uwagi w odniesieniu do decyzji o wszczęciu postępowania.
- (12) Władze węgierskie przekazały kolejną aktualizację planu restrukturyzacji oraz dodatkowe informacje dotyczące spłaty dokapitalizowania na rzecz państwa węgierskiego w piśmie z dnia 3 października 2011 r.
- (13) Dnia 15 grudnia 2011 r. FHB i państwo węgierskie podpisały nową umowę, zgodnie z którą bank zobowiązał się zapłacić państwu odsetki uzgodnione pierwotnie w umowie o dokapitalizowanie.

II. OPIS BENEFICJENTA

1.1. BENEFICJENT

- (14) FHB został założony przez państwo w 1997 r. Państwo stopniowo wyprzedawało swoje udziały w FHB. W 2003 r. akcje FHB zaczęły być notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Budapeszcie, a w sierpniu 2007 r. państwo ograniczyło swój udział większościowy w banku do niewiele ponad 4 %.
- (15) FHB został pierwotnie założony jako bank hipoteczny, aby promować stosowanie obligacji zabezpieczonych hipoteką. Podlegał on surowym zasadom w odniesieniu do ograniczonej działalności, zabezpieczeń i nadzoru szczególnego, aby zapewnić maksymalne bezpieczeństwo obligacji zabezpieczonych hipoteką. Początkowo FHB mógł udzielać jedynie długoterminowych kredytów hipotecznych i gwarancji w odniesieniu do kredytów hipotecznych oraz zawierać określone rodzaje transakcji na instrumentach pochodnych, aby zabezpieczyć własną pozycję wynikającą z prowadzenia działalności związanej z udzielaniem kredytów hipotecznych. Obligacje zabezpieczone hipoteką były głównym źródłem finansowania jego działalności kredytowej. Bank refinansował także kredyty hipoteczne udzielane przez inne banki.

⁽¹⁾ Dz.U. C 178 z 8.6.2011, s. 7.

- (16) W 2006 r. FHB wprowadził nowy plan strategiczny, aby rozszerzyć działalność banku i powiększyć sieć oddziałów, mając na celu poszerzenie podstaw finansowych i operacyjnych poprzez wejście na rynek bankowości detalicznej za pośrednictwem banku komercyjnego FHB. Z czasem FHB zaczął sprzedawać różne produkty detaliczne i produkty dotyczące kredytów korporacyjnych, jak również oferować zarządzanie rachunkiem, przyjmowanie depozytów i usługi dotyczące kart, rozszerzając tym samym swój zakres produktów po stronie pasywów.
- (17) FHB jest grupą składającą się ze spółki dominującej — FHB Mortgage Bank Co. Plc — oraz z jednostek, w których grupa ta posiada całościowy udział: FHB Commercial Bank Ltd, FHB Service Ltd, FHB Real Estate Ltd oraz FHB Life Annuity Real Estate Investment Ltd. Prowadzi on działalność przede wszystkim na rynku obligacji zabezpieczonych hipoteką. Na wspomnianym rynku FHB posiada udział w rynku wynoszący 23 % (w 2009 r.) i jest drugim co do wielkości podmiotem na rynku węgierskim (po OTP Bank, który posiada udział w rynku w wysokości 74 %). Na rynku detalicznych kredytów hipotecznych FHB posiada udział w rynku wynoszący 4,6 %, a na rynku depozytów detalicznych — 0,6 %.
- (18) Po dokapitalizowaniu banku w marcu 2009 r. jego suma bilansowa wynosiła 746,2 mld HUF. W tym samym czasie współczynnik adekwatności kapitałowej banku wynosił 10,5 %. Państwowy zastrzyk kapitałowy zwiększył współczynnik adekwatności kapitałowej FHB do 16,1 % pod koniec 2009 r. (obliczony zgodnie z węgierskimi regułami rachunkowości).

1.2. KONTEKST

- (19) Węgry są jednym z państw członkowskich najbardziej dotkniętych kryzysem finansowym. Lata nadmiernych wydatków publicznych oraz rozwój budownictwa i wzrost konsumpcji napędzane kredytami doprowadziły do poważnych zakłóceń równowagi w gospodarce jeszcze przed kryzysem. Powszechność kredytów dla gospodarstw domowych udzielanych w euro i frankach szwajcarskich, jak również ciągłe poleganie na finansowaniu zewnętrznym sprawiły, że państwo i jego sektor bankowy stały się szczególnie podatne na wahania wartości forinta węgierskiego, który w dobie kryzysu uległ znacznemu osłabieniu.
- (20) Kryzys finansowy dotknął Węgry do tego stopnia, że Międzynarodowy Fundusz Walutowy (zwany dalej „MFW”), Unia Europejska (zwana dalej „UE”) oraz Bank Światowy musiały w listopadzie 2008 r. udzielić Węgrom pożyczek z tytułu sytuacji nadzwyczajnej, aby złagodzić napięcia na rynkach finansowych tego państwa.
- (21) W reakcji na poważne zaburzenia w gospodarce węgierskiej spowodowane kryzysem rząd węgierski wprowadził szereg środków, które miały na celu wsparcie sektora finansowego i były finansowane ze wspólnego pakietu MFW/UE/Banku Światowego. Środki te obejmowały program wspierania płynności oraz program gwarancji i dokapitalizowania.
- (22) Program wspierania płynności (zwany dalej „programem wspierania płynności”), który został ustanowiony węgierską ustawą o finansach publicznych, przewiduje wspieranie płynności w formie kredytów udzielanych instytucjom finansowym. Program został zatwierdzony przez Komisję dnia 14 stycznia 2009 r. ⁽¹⁾, a następnie był kilkakrotnie przedłużany, ostatnio do dnia 31 grudnia 2011 r. ⁽²⁾.
- (23) Decyzją z dnia 12 lutego 2009 r. ⁽³⁾ Komisja zatwierdziła węgierski program gwarancji i dokapitalizowania. W ramach tego programu państwo węgierskie mogło subskrybować akcje uprzywilejowane, które uznaje się w bankach za kapitał Tier I. Część programu dotyczącą dokapitalizowania przedłużano kilkakrotnie, ostatnio do dnia 31 grudnia 2011 r.
- (24) Zgodnie z programem gwarancji i dokapitalizowania, jeżeli dokapitalizowanie przekracza 2 % ważonych ryzykiem aktywów banku, władze węgierskie muszą najpierw poinformować Komisję i przedstawić szczegółową ocenę wyjaśniającą, dlaczego są one zdania, że taki bank powinien być wciąż traktowany jako instytucja zasadniczo stabilna finansowo. Jeżeli Komisja nie zatwierdzi oceny określającej bank jako instytucję zasadniczo stabilną finansowo, dokapitalizowanie wciąż może mieć miejsce, jednak odsetki muszą być wyższe, aby odzwierciedlić podwyższone ryzyko, a ponadto w ciągu sześciu miesięcy od daty dokapitalizowania należy przedstawić Komisji plan restrukturyzacji.

Przyczyny trudności FHB

- (25) Węgry zostały poważnie dotknięte kryzysem finansowym, który w połączeniu z innymi problemami wewnętrznymi w sektorze bankowym pogorszył sytuację węgierskich banków.

⁽¹⁾ Dz.U. C 47 z 25.2.2010, s. 16.

⁽²⁾ Dz.U. C 236 z 12.8.2011, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. C 147 z 27.6.2009, s. 2.

- (26) FHB wymagał pomocy państwa, ponieważ w odróżnieniu od wielu innych banków węgierskich nie posiadał spółki dominującej w strefie euro, a tym samym nie mógł uzyskać taniego finansowania zapewnionego przez Europejski Bank Centralny (zwany dalej „EBC”). Instrumenty EBC, w tym różne instrumenty repo, były dostępne w strefie euro począwszy od jesieni 2008 r. Narodowy Bank Węgier stworzył instrument na początku 2010 r., ale zwiększyło to tylko dostęp do finansowania forinta węgierskiego, a nie finansowania euro, co według FHB miało kluczowe znaczenie podczas najcięższego okresu kryzysu ⁽¹⁾.
- (27) Według władz węgierskich dokapitalizowanie FHB było wymagane w celu zapewnienia wypłacalności banku i przeciwdziałania trudnościom związanym z płynnością, z jakimi zmierzył się cały sektor bankowy na Węgrzech.

III. OPIS ŚRODKÓW POMOCY

- (28) Środki pomocy przyznane FHB przez Węgry, opisane w decyzji Komisji o wszczęciu postępowania z dnia 24 stycznia 2011 r., obejmują:
- pożyczkę średnioterminową państwa w ramach programu wspierania płynności w wysokości 120 mld HUF (około 410 mln EUR) udzieloną w dniu 25 marca 2009 r. z terminem zapadalności na dzień 11 listopada 2012 r.,
 - dokapitalizowanie w wysokości 30 mld HUF (około 100 mln EUR) w postaci nowo wyemitowanych akcji uprzywilejowanych w zakresie dywidendy specjalnej i jednej akcji z prawem głosu, które przyznano dnia 31 marca 2009 r. w ramach programu gwarancji i dokapitalizowania.
- (29) W umowie o dokapitalizowanie między Węgrami a FHB ustalono wzór pozwalający obliczyć stopę odsetek wypłacanych państwu od posiadanych akcji na 10,49 %, co jest zgodne ze stopą odsetek w przypadku banków stabilnych ustaloną w programie gwarancji i dokapitalizowania, która ma być wypłacona w postaci dywidend. Dokapitalizowanie wyniosło 9 % wartości aktywów FHB ważonych ryzykiem, czyli powyżej progu w wysokości 2 % określonego w programie gwarancji i dokapitalizowania, na podstawie którego można uznać instytucje będące beneficjentami za zasadniczo stabilne. Ponieważ Komisja nie została powiadomiona o przyznaniu środka przed jego wdrożeniem, nie miała ona możliwości sprawdzenia, czy bank powinien zostać uznany za trwale stabilny zgodnie z programem gwarancji i dokapitalizowania. W przypadku gdy beneficjenta uzna się za niestabilnego zgodnie z programem gwarancji i dokapitalizowania, należy przedstawić plan restrukturyzacji, a stopa odsetek musi odzwierciedlać niestabilną sytuację banku i być wyższa niż stopa odsetek w przypadku banku zasadniczo stabilnego.
- (30) Pomimo trudności bankowi udało się dobrze sobie poradzić w przedmiotowym okresie: miał silną pozycję kapitałową (współczynnik adekwatności kapitałowej wynoszący 10,5 % w marcu 2009 r.) oraz rating na poziomie Baa3 w klasyfikacji agencji Moody's Investors Service (zwaną dalej „agencją Moody's”), który nadal zalicza się do kategorii ratingów na poziomie inwestycyjnym. W lutym 2010 r., mniej niż dziewięć miesięcy po dokapitalizowaniu, bank odkupił akcje uprzywilejowane w zakresie dywidendy specjalnej będące w posiadaniu państwa.
- (31) Bank zdecydował się spłacić dokapitalizowanie na podstawie poddanego przeglądowi, skonsolidowanego, bieżącego i oczekiwanego współczynnika adekwatności kapitałowej, uwzględniając prognozy makroekonomiczne stosowane w jego planowaniu na 2010 r., przewidywane wolumeny, salda i informacje dotyczące ryzyku z planu finansowego banku na 2010 r. Z przeglądu wynikało, że pomimo globalnego kryzysu finansowego sytuacja banku pod koniec roku była znacznie lepsza niż oczekiwano w momencie zawarcia na początku 2009 r. umowy z państwem węgierskim w sprawie dokapitalizowania banku.
- (32) FHB zwrócił państwu kwotę dokapitalizowania i nie zapłacił na jego rzecz żadnych odsetek, co stanowi naruszenie umowy o dokapitalizowanie ⁽²⁾. Bank uznał jednak, że akcje uprzywilejowane w zakresie dywidendy specjalnej będące w posiadaniu państwa nie upoważniały automatycznie do wypłaty dywidend, a ich uprzywilejowanie oznaczało jedynie, że bank musiał wypłacić państwu wspomniane dywidendy przed wypłaceniem dywidend od akcji zwykłych. Biorąc pod uwagę, że akcjonariusze zwykli nie otrzymali żadnych dywidend w okresie, w którym państwo posiadało akcje uprzywilejowane w zakresie dywidendy specjalnej, według banku nie istniał obowiązek wypłacenia dywidend uprzywilejowanych. Ponadto FHB twierdził, że w każdym razie państwo nie posiadało akcji uprzywilejowanych w zakresie dywidendy specjalnej, gdy deklarowano dywidendy za 2009 r., ponieważ wykup akcji miał miejsce wcześniej.

⁽¹⁾ Bardziej szczegółowe wyjaśnienia dotyczące trudności FHB znajdują się w motywie 39 i nast. decyzji o wszczęciu postępowania z dnia 24 stycznia 2011 r.

⁽²⁾ Zob. wyżej motyw 28 tiret drugie.

- (33) FHB poinformował Komisję, że w 2010 r. brał udział w ogólnounijnej operacji testu warunków skrajnych koordynowanej przez Komitet Europejskich Organów Nadzoru Bankowego we współpracy z EBC i Węgierskim Urzędem Nadzoru Finansowego. Test warunków skrajnych dotyczył adekwatności kapitałowej, natomiast ryzyko płynności nie było bezpośrednio poddawane testowi. Wyniki testu, oparte na skonsolidowanych danych z końca 2009 r. wskazały na bufor wynoszący [ponad 50] (*) mln EUR kapitału Tier I w stosunku do prognozy w wysokości 6 % współczynnika adekwatności kapitałowej Tier I dla FHB.
- (34) Ustawą CX z 2010 r. o zmianie niektórych ustaw dotyczących gospodarki i finansów (zwaną dalej „ustawą CX z 2010 r.”), która weszła w życie z dniem 21 sierpnia 2010 r., Węgry zmieniły ustawę CIV z 2008 r. o stabilności systemu pośrednictwa finansowego (zwaną dalej „ustawą o stabilizacji”). Ustawa CX z 2010 r. nadała państwu węgierskiemu z mocą wsteczną tytuł prawny, który umożliwił żądanie odsetek od FHB związanych z dokapitalizowaniem, mimo że państwo węgierskie nie było już akcjonariuszem w czasie posiedzenia akcjonariuszy FHB dotyczącego decyzji w sprawie wypłaty dywidend.
- (35) W dniu 28 października 2010 r. państwo węgierskie podpisało z FHB umowę, zgodnie z którą FHB miał zapłacić państwu węgierskiemu odsetki w wysokości 890 mln HUF z tytułu dokapitalizowania oraz odsetki od zadłużenia przeterminowanego w wysokości 11 726 786 HUF.
- (36) Poziom odsetek został rzekomo określony na podstawie warunków programu wspierania płynności. Władze węgierskie argumentowały, że dokapitalizowanie pochodziło z tego samego źródła finansowania co pomoc na utrzymanie płynności finansowej w formie pożyczki, i z tego powodu odsetki z tytułu dokapitalizowania i z tytułu pomocy na utrzymanie płynności finansowej powinny być takie same. FHB otrzymał kapitał w dniu 6 maja 2009 r. i zwrócił go w dniu 19 lutego 2010 r. Zastosowana ostatecznie stopa procentowa była taka sama, jak stopa procentowa zapłacona w przypadku pożyczki wynoszącej około 400 mln EUR. Według informacji przekazanych przez Węgry, wynikała miesięczna średnia stopa procentowa wyniosła od 3,79 % do 4,08 %; rzeczywistą kwotę obliczano raz w tygodniu. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez władze węgierskie łączną kwotę odsetek w wysokości 890 mln HUF wpłacono pod koniec 2010 r.
- (37) Odsetki od zadłużenia przeterminowanego naliczono zgodnie z węgierską stopą referencyjną wynoszącą 5,97 %, jak opublikowała Komisja ⁽¹⁾, zwiększoną o 100 punktów bazowych. Odsetki od zadłużenia przeterminowanego naliczono za okres od dnia 21 sierpnia 2010 r., gdy weszła w życie zmieniona ustawa o stabilizacji, do dnia 28 października 2010 r., gdy podpisano umowę.
- (38) W dniu 15 grudnia 2011 r. państwo węgierskie zawarło nową umowę z FHB, na mocy której bank zgodził się zapłacić państwu kwotę łączną w wysokości 10,49 % od całkowitej kwoty dokapitalizowania (tj. całkowitej kwoty płatności w wysokości 2 491 742 552 HUF). W ramach tej nowej umowy FHB zobowiązał się zatem do zapłaty państwu do dnia 31 grudnia 2011 r. dodatkowej kwoty w wysokości 1 601 742 552 HUF, która stanowi różnicę między łączną kwotą odsetek wynoszącą 890 mln HUF wspomnianą wyżej w motywie 36 a odsetkami, które zostały już zapłacone w dniu 28 października 2010 r.

IV. PLAN RESTRUKTURYZACJI

- (39) Dnia 30 września 2010 r. Węgry przedstawiły Komisji zaktualizowany plan restrukturyzacji FHB. Dodatkowe informacje na temat planu restrukturyzacji przedstawiono Komisji w piśmie z dnia 3 października 2011 r. Główne aspekty planu restrukturyzacji zostały już opisane w decyzji Komisji o wszczęciu postępowania. Dodatkowe elementy przedstawiono dnia 3 października 2011 r. i opisano w sekcjach 4.1 — 4.3.

(*) Informacje poufne.

⁽¹⁾ Dz.U. C 14 z 19.1.2008, s. 6. i „Stopy bazowe (od 1.7.2008, EUR27) obliczone zgodnie z komunikatem Komisji z dnia 19 stycznia 2008 r.” dostępne na stronie http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

4.1. RENTOWNOŚĆ

- (40) W 2010 r. sytuacja w gospodarce międzynarodowej i krajowej była dosyć trudna, chociaż widoczne były oznaki poprawy. Rentowność węgierskiego sektora bankowego w 2010 r. była zdecydowanie gorsza niż w roku ubiegłym. Na mocy ustawy XC z 2010 r., która weszła w życie dnia 13 sierpnia 2010 r., rząd węgierski wprowadził specjalny podatek płatny przez organizacje finansowe, którego kwota wyniosła łącznie 187 mld HUF i została zapłacona głównie przez instytucje kredytowe.
- (41) W ciągu 2010 r. zapotrzebowanie na pożyczki ze strony klientów detalicznych znacznie spadło; jednocześnie podaż została osłabiona przez niekorzystne zmiany w otoczeniu regulacyjnym i w warunkach rynkowych. W sektorze ogólne szkody poniesiono także w odniesieniu do pożyczek korporacyjnych, chociaż niektóre banki, w tym FHB, rozszerzyły zakres swojej działalności korporacyjnej.
- (42) Najważniejszymi wydarzeniami zarówno w odniesieniu do działań, jak i wyników finansowych FHB były nabycie przez niego Allianz Commercial Bank Ltd (zwanego dalej „Allianz Bank”) i zawarcie umowy o długoterminowej współpracy strategicznej między Allianz Hungaria Insurance Co. Ltd (zwanym dalej „Allianz Hungaria Insurance”) a FHB. Nabycie sfinalizowano do dnia 30 września 2010 r. W tym samym czasie w FHB uruchomiono projekt integracyjny mający na celu połączenie Allianz Bank z FHB Commercial Bank oraz racjonalizację i optymalizację działań całej grupy (sieci oddziałów, kanałów dystrybucji, portfela produktów, operacji informatycznych, struktury organizacji i zasobów ludzkich itd.).
- (43) Nabycie miało pozytywny wpływ na zysk netto grupy FHB za 2010 r.; pozycje jednorazowe związane z nabyciem zrównoważyły negatywny wpływ specjalnego podatku bankowego, straty w portfelu pożyczek i rosnące koszty finansowania. Całkowity zysk FHB za 2010 r. wyniósł 11,2 mld HUF, przedstawiając wzrost o 58,9 % w porównaniu z 2009 r.
- (44) W wyniku nabycia Allianz Bank liczba detalicznych i korporacyjnych rachunków bankowych uległa znacznemu wzrostowi, z [...] w grudniu 2009 r. do [...] w grudniu 2010 r. (+[...] %). Ze względu na dużą liczbę rachunków nieaktywnych wartość depozytów nie zwiększyła się jednak proporcjonalnie, lecz wzrosła z [...] mld HUF w grudniu 2009 r. do [...] mld HUF w grudniu 2010 r. (+[...] %). Udział FHB w rynku w przypadku rynków depozytów detalicznych i korporacyjnych zwiększył się odpowiednio z [...] % do [...] % oraz z [...] % do [...] %. Nabycie Allianz Bank zwiększyło zatem udział depozytów w strukturze źródeł finansowania FHB i ograniczyło liczbę obligacji zabezpieczonych hipoteką z [...] mld HUF w 2010 r. do [...] mld HUF w 2011 r.
- (45) Według prognozy FHB w oparciu o szacowany bilans skonsolidowany oraz rachunek zysków i strat za 2011 r. jego współczynnik adekwatności kapitałowej powinien w grudniu 2011 r. wynosić około [...]. Ta prognoza uwzględniała dodatkową płatność na rzecz państwa węgierskiego, która miała zostać dokonana w związku z dokapitalizowaniem przeprowadzonym w marcu 2009 r. i która została uiszczona dnia 15 grudnia 2011 r. w porozumieniu z państwem węgierskim.

4.2. PODZIAŁ OBCIĄŻENIA

- (46) Za dokapitalizowanie w kwocie 30 mld HUF bank FHB zapłacił w październiku 2010 r. odsetki w kwocie 890 mln HUF. Zastosowana pierwotnie stopa procentowa była taką samą stopą procentową, jaką zapłacono za pożyczkę kwoty 120 mld HUF, lub miesięczną średnią wynoszącą od 3,79 % do 4,08 %.
- (47) Na mocy nowej umowy zawartej dnia 15 grudnia 2011 r. między FHB a państwem węgierskim bank zobowiązał się wpłacić państwu całkowite odsetki w kwocie 2 491 742 552 HUF stanowiące 10,49 % kwoty dokapitalizowania, jak pierwotnie ustalono w umowie o dokapitalizowanie między bankiem a państwem.

4.3. ŚRODKI MAJĄCE NA CELU OGRANICZENIE ZAKŁÓCEŃ KONKURENCJI

- (48) Dodatkowe informacje przedstawione w październiku 2011 r. nie odnosiły się szczegółowo do zakłóceń konkurencji, z wyjątkiem podkreślenia faktu, że pomimo zakupu Allianz Bank udział FHB w rynku w odniesieniu do depozytów detalicznych i komercyjnych pozostał ograniczony (odpowiednio [0,7–1,3 %] i [0,4–0,95 %] na dzień 31 grudnia 2010 r. oraz odpowiednio [0,65–1,3 %] i [1–1,35 %] na dzień 30 czerwca 2011 r.).

V. POWODY WSZCZĘCIA FORMALNEGO POSTĘPOWANIA

- (49) Komisja wszczęła formalne postępowanie wyjaśniające, ponieważ uznała, że główne założenia leżące u podstaw planu restrukturyzacji oraz prognozy na temat działalności FHB nie zostały odpowiednio uzasadnione i nie uwzględniały niedawnego zakupu Allianz Bank przez FHB. Ponadto Komisja wyraziła wątpliwości co do długoterminowej rentowności FHB ze względu na jego wysoką ekspozycję w zakresie hurtowych źródeł finansowania i rynku nieruchomości na Węgrzech.
- (50) Dodatkowo, uwzględniając niską stopę odsetek wypłaconych państwu w październiku 2010 r. z tytułu kwoty dokapitalizowania (co odpowiada średniej stopie procentowej wynoszącej od 3,79 % do 4,08 %, jak określono w programie wspierania płynności), Komisja wyraziła także wątpliwości, czy wkład własny banku w plan jego restrukturyzacji był wystarczający. Zakup Allianz Bank przez FHB i umowa z Allianz Hungaria Insurance także wzbudziły wątpliwości co do kwestii, czy pomoc była ograniczona do minimalnej niezbędnej kwoty.
- (51) Komisja uznała również, że władze węgierskie nie wykazały, iż podjęto wystarczające środki, aby ograniczyć zakłócenia konkurencji wywołane na rynku przez pomoc otrzymaną przez FHB, w szczególności w świetle jego strategii rozszerzania działalności, jego niedawnego nabycia Allianz Bank oraz niewystarczających odsetek zapłaconych z tytułu dokapitalizowania przez państwo.

VI. UWAGI ZAINTERESOWANYCH STRON

- (52) W dniu 18 lipca 2011 r. Komisja otrzymała uwagi od stowarzyszenia węgierskich banków hipotecznych (zwanego dalej „stowarzyszeniem”). W swoich uwagach stowarzyszenie przywołało skalę kryzysu, jaki dotknął węgierską gospodarkę i sektor bankowy w latach 2008–2009, i wskazało, że dokapitalizowanie FHB miało miejsce jako rezultat trudnej sytuacji makroekonomicznej wynikającej z kryzysu. Interwencja państwa na korzyść FHB miała na celu zmierzenie się z poważnymi zagrożeniami dla węgierskiego sektora kredytów hipotecznych i rynku obligacji zabezpieczonych hipoteką. W wyniku podatności na wahania walut, umocnienia franka szwajcarskiego wobec forinta węgierskiego, co spowodowało spadek dochodów konsumentów i wzrost bezrobocia, doszło do gwałtownego i poważnego pogorszenia jakości dostępnych kredytów hipotecznych oraz do wzrostu liczby „złych kredytów” i coraz bardziej ograniczonych możliwości finansowania dla banków. Było to szczególnie prawdziwe w odniesieniu do FHB, który jest finansowany z rynku kapitałowego.

VII. UWAGI PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO

- (53) W dniu 2 marca 2011 r. Komisja otrzymała spostrzeżenia władz węgierskich uzupełnione uwagami FHB w piśmie z dnia 11 lipca 2011 r.

7.1. RENTOWNOŚĆ

- (54) W odpowiedzi na wątpliwości Komisji dotyczące prawidłowości założeń leżących u podstaw planu restrukturyzacji banku władze węgierskie oświadczyły, że prognozy finansowe są oparte na założeniach ekspertów zewnętrznych i są zgodne z informacjami dostępnymi w czasie sporządzenia tych prognoz. W kwestii stabilności nie różnią się w żaden sposób od jakichkolwiek innych planów finansowych lub prognoz sporządzonych przez FHB.
- (55) Według władz węgierskich długoterminowa rentowność FHB była zapewniona, czego dowodem jest sukces FHB w pozyskiwaniu funduszy z rynków pieniężnych i kapitałowych: w 2009 r. FHB wyemitowało weksle hipoteczne i obligacje zabezpieczone hipoteką o wartości ponad 60 mld HUF; co więcej, inwestorzy prywatni udzielili bankowi pożyczek na łączną kwotę [...].

- (56) Ponadto władze węgierskie oświadczyły, że w odniesieniu do rachunków depozytów detalicznych dane wskazują na to, iż udział FHB w segmencie depozytów detalicznych wzrósł z [...] % do [...] % w 2009 r.; na koniec 2010 r. przewiduje się [...] %. Oprócz tego stale i dynamicznie rosły liczba rachunków detalicznych oraz rozmiar portfela tych rachunków pomimo prognoz rynkowych przewidujących spadek w portfelu. Dlatego też bank i władze węgierskie nie uznają prognoz w odniesieniu do depozytów detalicznych i rachunków detalicznych za nadmiernie optymistyczne.
- (57) Jeżeli chodzi o poziom płynności FHB, można go uznać za konsekwentnie stały, co wynika między innymi z faktu, że musi on być zgodny z wymogami płynności określonymi przez agencje ratingowe. Poziom płynności banku był stabilny nawet w najtrudniejszych okresach kryzysu, co znajduje potwierdzenie w piśmie gubernatora węgierskiego banku centralnego do ministra finansów z dnia 19 marca 2009 r.
- (58) Pogorszenie jakości aktywów banku podczas kryzysu wynikało wreszcie głównie z sytuacji makroekonomicznej Węgier, malejących dochodów gospodarstw domowych, spadającego wskaźnika zatrudnienia i rosnącej stopy bezrobocia, a nie z tendencji wzrostowej franka szwajcarskiego wobec forinta węgierskiego. Chociaż FHB rozpoczął kilka programów mających na celu rozwiązanie problemów w zakresie dłużników znajdujących się w trudnej sytuacji, jakość portfela pożyczek zostanie permanentnie ulepszona przede wszystkim przez ożywienie gospodarcze i lepsze wskaźniki gospodarcze. Prognozy gospodarcze Węgierskiego Banku Centralnego i rządu węgierskiego na 2011 r. przewidują wzrost produktu krajowego brutto (zwanego dalej „PKB”), stopniową poprawę zatrudnienia i niższą stopę bezrobocia, co prawdopodobnie będzie mieć znaczący wpływ na portfel pożyczek FHB.

7.2. PODZIAŁ OBCIĄŻENIA

- (59) Władze węgierskie zauważyły, że FHB zawarło umowy z Allianz Bank i Allianz-Hungaria Insurance po tym, jak w dniu 19 lutego 2010 r. FHB zwróciło państwu w całości pełną wartość emisyjną akcji oraz spłaciło akcje wyemitowane podczas dokapitalizowania. Umowy FHB z Allianz zawarto w czerwcu i w lipcu 2010 r., a nabycie miało miejsce we wrześniu 2010 r. W tamtym czasie FHB nie przechowywało żadnych środków państwowych. W związku z tym FHB nie mogło sfinansować nabycia z dokapitalizowania zwróconego w lutym 2010 r. Analizy przygotowawcze i dyskusje między FHB a Allianz rozpoczęły się dopiero po zwrocie pożyczki państwowej. Ponadto cena nabycia, którą FHB zapłaciło za Allianz Bank (z uwzględnieniem wartości akcji własnych) wyniosła około 3,3 mld HUF, podczas gdy kapitał własny Allianz Bank wynosił blisko 14 mld HUF na dzień 30 września 2010 r. Zatem, aby móc nabyć Allianz Bank, FHB nie potrzebowało żadnego kapitału, a transakcja nie obniżyła kapitału własnego FHB.
- (60) Ponadto fakt, iż pomoc była ograniczona do niezbędnego minimum, znajduje odzwierciedlenie w tym, że współczynnik adekwatności kapitałowej FHB, który wynosił 11,3 % w 2008 r., dopiero po dokapitalizowaniu osiągnął docelowy współczynnik adekwatności kapitałowej w wysokości 12 % zatwierdzony przez Komisję w ramach programu gwarancji i kapitału.
- (61) Władze węgierskie zauważają również, że FHB nie płaciło dywidend przez kilka lat z rządu i że odkupiło jedynie niewielką część swoich akcji w stosunku do całkowitej wartości kapitału własnego akcjonariusza. Zatem w związku z tym, że ilość funduszy zwróconych właścicielom i akcjonariuszom przez ostatnie lata pozostawała niska, stosowny podział obciążenia został zapewniony.

7.3. ŚRODKI MAJĄCE NA CELU OGRANICZENIE ZAKŁÓCEŃ KONKURENCJI

- (62) Poza środkami służącymi ograniczeniu zakłóceń konkurencji wspomnianymi przez Komisję w jej decyzji władze węgierskie wskazują na dodatkowe środki związane z programem gwarancji i dokapitalizowania oraz z umową między FHB a państwem węgierskim:

— państwu przysługuje specjalne prawo weta dotyczące płacenia i nabywania dywidend ⁽¹⁾, oraz

— bank musi wprowadzić pewne ograniczenia dotyczące płac, wynagrodzeń i świadczeń dla swoich starszych urzędników aż do ustania obowiązku wypłacania odsetek państwu węgierskiemu ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Zob. art. 13 ustawy stabilizacyjnej, pkt 25 i 26 decyzji Komisji w sprawie nr 664/2008 i pkt 5 umowy o dokapitalizowanie.

⁽²⁾ Zob. art. 8 pkt 3 lit. e) ustawy stabilizacyjnej, pkt 27 lit. b) decyzji Komisji w sprawie nr 664/2008 i pkt 9 umowy o dokapitalizowanie.

- (63) Władze węgierskie zauważają, że zgodnie z ich interpretacją zasad pomocy państwa takie środki dotyczące odpowiednich zachowań i inne środki ograniczające zakłócenia konkurencji są lub były wiążące dla FHB, dopóki państwo było akcjonariuszem banku.
- (64) Poza wyżej wymienionymi środkami FHB podjęło dalsze zobowiązania w pkt 3.8 umowy o dokapitalizowanie, zgodnie z którym dokapitalizowanie powinno być stosowane do osiągnięcia następujących celów:
- FHB przeprowadza podwyższenie kapitału w FHB Commercial Bank,
 - dokapitalizowanie przyczynia się do stabilizacji węgierskich rynków weksli hipotecznych i kredytów hipotecznych oraz finansuje rozwój kredytów detalicznych i kredytów dla MŚP,
 - dokapitalizowanie poprawia stabilność FHB i wzmacnia jego aktywną obecność na rynku kapitałowym, przyczyniając się w ten sposób do przywrócenia zaufania inwestorów,
 - FHB bierze udział w konsolidacji powyższych segmentów rynku,
 - FHB optymalizuje swoją strukturę finansowania (strukturę pasywów),
 - FHB rozszerza swój zestaw narzędzi potrzebny do zapobiegania ekstremalnym wpływom ryzyka makro (kurs walutowy) po stronie kapitału.
- (65) Wbrew wątpliwościom wyrażonym przez Komisję dokapitalizowanie FHB nie miało na celu zakłócenia konkurencji poprzez rozszerzenie zakresu działalności FHB Commercial Bank. Podwyższenie kapitału tego ostatniego było zobowiązaniem podjętym w umowie o dokapitalizowanie. Podstawowa działalność FHB Commercial Bank, również wspierana poprzez podwyższenie kapitału w wysokości 25 mld HUF finansowane z dokapitalizowania przez państwo, została utrzymana. Portfel kredytów korporacyjnych był stale rozszerzany, ale nie przekraczając jego wcześniejszego trendu wzrostu.
- (66) Ich zdaniem powyższe fakty wskazują na to, że skrócone orzeczenie Komisji w sprawie środków mających na celu zakłócenie konkurencji i jej twierdzenie, że „środki te są bardzo ograniczone”, są bezpodstawne. W związku z tym władze węgierskie obstają przy tym, że umowa o dokapitalizowanie spełnia kryteria określone zarówno w ustawie stabilizacyjnej, jak i odpowiednich komunikatach Komisji.

VIII. OCENA POMOCY

8.1. ISTNIENIE POMOCY

- (67) Już w swojej decyzji o wszczęciu postępowania z dnia 24 stycznia 2011 r. Komisja ustaliła, że zarówno dokapitalizowanie, jak i pomoc na utrzymanie płynności finansowej w formie pożyczki udzielonej FHB stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu⁽¹⁾. Ani państwo węgierskie, ani FHB nie przedłożyły żadnych argumentów, aby podać to ustalenie w wątpliwość.

8.2. ZGODNOŚĆ POMOCY Z PRAWEM

- (68) Komisja stwierdziła już w swojej decyzji o wszczęciu postępowania z dnia 24 stycznia 2011 r., że dokapitalizowanie na rzecz FHB było niezgodne z warunkami programu gwarancji i dokapitalizowania. W szczególności nie spełniało ono wymogów stosowanych w przypadku, gdy podwyższenie kapitału przekracza 2 % aktywów beneficjenta wazonych ryzykiem. Środek powinien zatem zostać zgłoszony Komisji osobno, zgodnie z warunkami programu gwarancji i dokapitalizowania oraz z art. 108 ust. 3 Traktatu.

⁽¹⁾ Zob. motywy 89 i kolejne decyzji o wszczęciu postępowania z dnia 24 stycznia 2011 r.

- (69) W związku z tym Węgry wdrożyły pomoc państwa w formie dokapitalizowania dla FHB w sposób niezgodny z prawem i z naruszeniem art. 108 ust. 3 Traktatu.

8.3. ILOŚCIOWE OKREŚLENIE POMOCY

- (70) W kontekście restrukturyzacji FHB należy uwzględnić wszelkie przyznane mu środki. W związku z tym w ocenie zgodności z rynkiem wewnętrznym należy uwzględnić zarówno dokapitalizowanie w wysokości 30 mld HUF, jak i pożyczkę na utrzymanie płynności finansowej w wysokości 120 mld HUF.

8.4. ZGODNOŚĆ POMOCY Z RYNKIEM WEWNĘTRZNYM

8.4.1. Podstawa prawna

- (71) Jak już stwierdzono w decyzji Komisji z dnia 24 stycznia 2011 r., ze względu na szczególne okoliczności na rynkach finansowych Komisja jest zdania, że przedmiotowe środki można rozpatrywać na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu, który stanowi, że „Za zgodną z rynkiem wewnętrznym może zostać uznana: [...] pomoc [...] mająca na celu zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce państwa członkowskiego”. Jako że obecna decyzja ma na celu ocenę pomocy otrzymanej przez FHB i jego planu restrukturyzacji, Komisja uznaje za stosowne oprzeć swoją ocenę na komunikatach w sprawie stosowania zasad pomocy państwa do sektora finansowego w dobie kryzysu ⁽¹⁾. W szczególności, jeżeli chodzi o ocenę planu restrukturyzacji banku, będzie ona oparta na komunikacie w sprawie restrukturyzacji ⁽²⁾.

8.4.2. Zgodność planu restrukturyzacji

8.4.2.1. Przywrócenie długoterminowej rentowności instytucji

- (72) W decyzji o wszczęciu postępowania ⁽³⁾ Komisja wyraziła wątpliwości co do wiarygodności założeń przyjętych przez FHB w jego prognozach finansowych. Komisja zauważyła, że w planie restrukturyzacji złożonym przez FHB we wrześniu 2010 r. nie wyjaśniono, dlaczego założenia te były prawidłowe. Ponadto, ponieważ wydawało się, iż prognozy finansowe nie uwzględniają konsekwencji nabycia Allianz Bank ani umowy z Allianz Hungaria Insurance, Komisja nie mogła uznać, że przedstawione prognozy pozostają ważne. Komisja wyraziła również wątpliwości co do założeń banku polegających na znacznym wzroście wartości depozytów.
- (73) Komisja była ponadto zaniepokojona kwestią długoterminowej rentowności banku w świetle modelu biznesowego FHB, który został oceniony jako podatny na zaburzenia płynności ze względu na fakt, że w znacznym stopniu polega on na rynku hurtowym i ma niewielki udział depozytów. Komisja uznała, że plan restrukturyzacji banku z września 2010 r., chociaż skoncentrowany na perspektywie kapitałowej, nie zawierał dostatecznej ilości szczegółów dotyczących długoterminowego, stabilnego finansowania banku.
- (74) Na podstawie dodatkowych informacji przedstawionych na temat planu restrukturyzacji banku w październiku 2011 r. Komisja zauważa, że prognozy finansowe w planie restrukturyzacji z września 2010 r. oparte są na solidnych i wiarygodnych założeniach. Zaktualizowane informacje, w tym o nabyciu Allianz Bank, wskazują na wzrost w depozytach detalicznych i komercyjnych banku wynikający z rachunków nabytych od Allianz Bank. Przedmiotowe nabycie potwierdza założenia przyjęte w odniesieniu do wzrostu w ramach depozytów.

⁽¹⁾ Komunikat Komisji w sprawie stosowania od dnia 1 stycznia 2012 r. reguł pomocy państwa w odniesieniu do środków wsparcia na rzecz banków w kontekście kryzysu finansowego, Dz.U. C 356 z 6.12.2011, s. 7.

⁽²⁾ Komunikat Komisji w sprawie przywrócenia rentowności i oceny środków restrukturyzacyjnych stosowanych w sektorze finansowym w dobie kryzysu zgodnie z regułami pomocy państwa, Dz.U. C 195 z 19.8.2009, s. 9.

⁽³⁾ Zob. motyw 108.

- (75) Komisja pozytywnie ocenia również fakt, że wzrost w ramach depozytów przyczynia się do zróżnicowania źródeł finansowania banku, obniżenia względnej wagi obligacji zabezpieczonych hipoteką w strukturze źródeł finansowania i zmniejszenia uzależnienia banku od finansowania hurtowego. Zgodnie z dostarczonymi informacjami udział finansowania hurtowego (tj. suma wyemitowanych obligacji, depozytów z banków i część obligacji zabezpieczonych hipoteką, która nie jest wykorzystywana do refinansowania pożyczek) uległ zmniejszeniu jako odsetek pasywów banku ogółem z [35–30 %] na dzień 31 grudnia 2009 r. do [30–25 %] na dzień 31 grudnia 2010 r. W wyniku takiej zmiany struktury źródeł finansowania banku w kierunku depozytów jego średni koszt finansowania (obliczany jako koszty odsetek w odniesieniu do pasywów ogółem) uległ poprawie z [7–6,5] punktów bazowych na dzień 31 grudnia 2009 r. do [6–5,5] punktów bazowych na dzień 31 grudnia 2010 r. Stopa zwrotu z aktywów również uległa poprawie: z [0,90–1 %] w 2009 r. do [1,05–1,10 %] w 2010 r. Ta pozytywna tendencja została potwierdzona w prognozie banku, w której przewiduje się, że stopy zwrotu z aktywów ustabilizują się w 2014 r. na poziomie [1,05–1,2 %] w scenariuszu odniesienia i [0,9–1,05 %] w scenariuszu warunków skrajnych. W 2014 r. zwrot z kapitału własnego wyniósłby [11–13 %] w scenariuszu odniesienia i [10–12 %] w scenariuszu warunków skrajnych.
- (76) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła również niepokój, jeżeli chodzi o wystarczalność środków zapewnionych w tamtym czasie przez władze węgierskie, aby zająć się ekspozycją FHB na węgierski rynek nieruchomości i niekorzystne wahania kursów walut. Na podstawie informacji dostarczonych przez Węgry dnia 9 grudnia 2011 r. Komisja ocenia jednak pozytywnie fakt, że FHB podjął konieczne kroki w celu istotnego zmniejszenia swojego zaangażowania w rynek obligacji zabezpieczonych hipoteką⁽¹⁾. Bank zwiększył też znacząco swój udział w pożyczkach detalicznych z [3–5 %] w 2009 r. do [9–11 %] w 2011 r. Komisja zauważa ponadto, że do tych pozytywnych trendów w istotny sposób przyczyniła się „transakcja Allianz”⁽²⁾. Jeżeli chodzi o ekspozycję banku na niekorzystne wahania kursów walut, zobowiązanie FHB do rozszerzenia swojego zestawu narzędzi potrzebnego, aby zapobiec ekstremalnemu wpływowi ryzyka walutowego po stronie kapitału, można uznać za odpowiednie do wyjaśnienia wątpliwości Komisji⁽³⁾, ponieważ zapewnia ono bankowi możliwość wyeliminowania lub zabezpieczenia jego ryzyka walutowego wynikającego z transakcji w walutach obcych.
- (77) Komisja uważa zatem, że zaktualizowany plan restrukturyzacji uwzględniający transakcję Allianz Bank zapewnia uzasadnienia dla konkretnych poziomów docelowych prognoz finansowych FHB i przyczynia się do przywrócenia długoterminowej rentowności banku.

8.4.2.2. Wkład własny banku (podział obciążenia)

- (78) Komisja z zadowoleniem zauważa, że kwota dokapitalizowania została już w całości zwrócona państwu w dniu 19 lutego 2010 r., tj. w terminie krótszym niż rok, oraz że bank zwrócił kwotę pomocy, wykorzystując środki własne. FHB wykorzystał także środki własne, aby spłacić cztery raty pożyczki średnioterminowej państwa, które były należne w dniach 11 lutego 2011 r., 11 maja 2011 r., 11 sierpnia 2011 r. i 11 listopada 2011 r.

8.4.2.3. Ograniczenie kosztów restrukturyzacji, odsetki

- (79) Komisja uważa za korzystne wcześniejsze zwrócenie państwu kwoty dokapitalizowania. Ponadto przejście Allianz Bank przez FHB poprawia profil płynności banku, zwiększając liczbę depozytów detalicznych i komercyjnych. Przejęcie to stanowi zatem istotny aspekt planu operacyjnego banku i przyczynia się do jego długoterminowej rentowności. W związku z tym nie można uznać, że pomoc przyznana FHB została wykorzystana do rozwoju jego działalności w nowych obszarach działalności gospodarczej, gdyż zarówno Allianz Bank, jak i FHB, działają na tych samych rynkach detalicznych i komercyjnych. W rezultacie Komisja uważa przejście Allianz Bank Ltd przez FHB za właściwy środek w celu utrzymania długoterminowej rentowności banku.
- (80) Komisja zauważa również, że informacje przedstawione przez władze węgierskie rozwiewają wątpliwości wyrażone przez Komisję w decyzji o wszczęciu postępowania z dnia 24 stycznia 2011 r. dotyczące tego, czy przejście Allianz Bank zostało przeprowadzone w dużym stopniu na koszt państwa. Przejęcie Allianz Bank zakończyło się

⁽¹⁾ Na dzień 30 czerwca 2011 r. pasywa banku z tytułu obligacji zabezpieczonych hipoteką uległy zmniejszeniu do [365 mld HUF — 350 mld HUF] (z [435 mld HUF — 445 mld HUF] na koniec 2009 r.) przy sumie bilansowej wynoszącej [835 mld HUF — 845 mld HUF] w czerwcu 2011 r. (w porównaniu z [800 mld HUF — 810 mld HUF] na koniec 2009 r.), podczas gdy w tym samym okresie kwota depozytów uległa zwiększeniu (z [60 mld HUF — 65 mld HUF] w 2009 r. do [124 mld HUF — 130 mld HUF] w 2011 r.).

⁽²⁾ „Transakcja Allianz” odnosi się do nabycia Allianz Bank i połączenia Allianz Bank i FHB, a także do umowy o współpracy strategicznej z Allianz Hungary Insurance Co. Ltd.

⁽³⁾ Zob. powyżej motyw 64 tiret szóste.

dnia 30 września 2010 r., po zwróceniu państwu dokapitalizowania w dniu 19 lutego 2010 r. W odniesieniu do pozostającej do spłaty kwoty pożyczki Komisja z zadowoleniem zauważa, że od lutego 2011 r. bank spłacił już cztery raty pożyczki ⁽¹⁾. Ocena Komisji nie uległa zmianie po uwzględnieniu „brakujących” odsetek z tytułu dokapitalizowania, tj. kwoty, która pierwotnie nie została zapłacona przez FHB, gdyż płatność ta wynosiła około 1,6 mld HUF (motyw 40), a cena zapłacona za Allianz Bank wynosiła 3,3 mld HUF (motyw 60).

- (81) W odniesieniu do odsetek z tytułu środków pomocy Komisja odnotowuje z zadowoleniem, że w dniu 15 grudnia 2011 r. FHB i rząd węgierski zawarły umowę, zgodnie z którą FHB zgodził się wypłacić państwu dodatkowe odsetki w kwocie 1,6 mld HUF. W dodatku do płatności kwoty 890 mln HUF dokonanej w październiku 2010 r., całkowita płatność kwoty dokapitalizowania FHB przez państwo węgierskie odpowiada stopie odsetek wynoszącej 10,49 %, zgodnie z warunkami określonymi w programie gwarancji i dokapitalizowania.
- (82) Komisja z zadowoleniem zauważa, że bank zwrócił dokapitalizowanie przyznane przez państwo w terminie krótszym niż rok (tj. bank został dokapitalizowany w dniu 23 marca 2009 r. i dokonał spłaty na rzecz państwa w dniu 19 lutego 2010 r.).
- (83) Od pożyczki średnioterminowej otrzymanej przez bank w ramach programu wspierania płynności naliczane są odsetki o wyższej z następujących wartości: (i) specjalnego prawa ciągnięcia (zwanego dalej „SDR”) MFW + 345 punktów bazowych oraz (ii) 12-miesięcznej międzybankowej stopy procentowej (zwanej dalej „IBOR”) + 100 punktów bazowych + 123,5 punktów bazowych (co odpowiada miesięcznej średniej na poziomie między 3,79 % a 4,08 %), zgodnie z warunkami określonymi w programie wsparcia płynności.
- (84) Umowa o udzielenie pożyczki dotycząca pożyczki średnioterminowej państwa przewiduje jej spłatę [...] poczynając od dnia 11 lutego 2011 r. Według informacji przedstawionych przez władze węgierskie FHB zapłacił cztery raty pożyczki, które były należne w dniach 11 lutego 2011 r., 11 maja 2011 r., 11 sierpnia 2011 r. i 11 listopada 2011 r. Komisja z zadowoleniem zauważa, że FHB jak dotąd szybko wypełniał swoje zobowiązania płatnicze dotyczące pożyczki średnioterminowej. Komisja nie ma powodu, aby wątpić, że nastąpi pełna i terminowa spłata pożyczki przed zakończeniem okresu jej zapadalności.
- (85) Ocenę tę potwierdzają dobre wyniki FHB pomimo trudności w węgierskim sektorze bankowym i stosunkowo wysokiego współczynnika kapitału podstawowego Tier I banku (współczynnik wynoszący 12 % na koniec 2008 r., który wzrósł do 16,9 % po dokapitalizowaniu w 2009 r. i pozostał na wysokim poziomie 10,5 % po spłacie kapitału przekazanego przez państwo). Wymóg kapitałowy w odniesieniu do banków węgierskich wynosił w tym czasie 8 %. W przeciwieństwie do porównywalnych banków FHB był w stanie utrzymać swoją silną pozycję kapitałową (współczynnik adekwatności kapitałowej wynosił 10,5 % w marcu 2009 r., po zwróceniu państwu dokapitalizowania). Dodatkowo utrzymał on rating agencji Moody's na poziomie Baa3, który nadal zalicza się do kategorii ratingów na poziomie inwestycyjnym.
- (86) W świetle powyższych faktów Komisja uważa, że trudności, jakie napotkał FHB, są jedynie tymczasowe i nie mają charakteru zasadniczego. W związku z tym uważa ona, że odsetki zapłacone przez bank są odpowiednie, gdyż odpowiadają odsetkom wymaganym od banku będącego zasadniczo w dobrej kondycji.
- (87) Biorąc pod uwagę, że rentowność banku nie była zagrożona przez bieżące trudności Węgier, Komisja nie zwróci się z prośbą o zapłatę dalszych odsetek na rzecz państwa.
- (88) Co więcej, odsetki wpłacone państwu przez FHB z tytułu pożyczki średnioterminowej (zob. motyw 84) były zgodne z warunkami określonymi w programie wspierania płynności. W związku z tym Komisja uważa, że odsetki z tytułu obu środków pomocy są odpowiednie.
- (89) Komisja odnotowuje też z zadowoleniem, że bank nie wypłacił jakiegokolwiek dywidendy od swoich zwykłych akcji za lata 2009 i 2010. FHB wprowadził też pewne ograniczenia w odniesieniu do płac, wynagrodzeń i świadczeń dla jego starszych urzędników do czasu ustania obowiązku wypłacania odsetek państwu węgierskiemu.

⁽¹⁾ Zgodnie z programem wspierania płynności bank musi zwrócić kwotę pożyczki w ośmiu równych transzach.

- (90) Komisja uważa zatem, że plan restrukturyzacji zapewnia odpowiedni wkład własny banku, jego akcjonariuszy i członków zarządu w koszty restrukturyzacji.

8.4.2.4. Środki mające na celu likwidację zakłóceń konkurencji

- (91) Komisja zauważa, że środki przewidziane w planie restrukturyzacji banku mające na celu ograniczenie zakłócenia konkurencji są ograniczone. Po pierwsze, nie podejmuje się żadnych środków strukturalnych. Po drugie, środki dotyczące odpowiednich zachowań w planie restrukturyzacji mają zastosowanie jedynie tak długo, jak długo bank korzysta z kapitału wpłaconego przez państwo. Po trzecie, Komisja z zadowoleniem zauważa, że FHB jak dotąd szybko wypełniał swoje zobowiązania płatnicze dotyczące pożyczki średnioterminowej. Komisja nie ma powodu, aby wątpić w zdolność banku do dokonania pełnej i terminowej spłaty pożyczki przed zakończeniem okresu zapadalności. Po czwarte, pozycja rynkowa FHB nie zmieniła się znacząco od czasu przejęcia Allianz Bank (z udziałem w rynku w wysokości odpowiednio [3–3,3 %] i [3,4–3,6 %] przed przejęciem i po nim), co upewnia Komisję, że wpływ tego przejęcia na zakłócenia konkurencji pozostanie ograniczony.
- (92) Środki dotyczące odpowiednich zachowań są ograniczone do poniższych:
- bank nie będzie prowadził agresywnej strategii biznesowej,
 - bank nie powinien inwestować w nowe obszary działalności gospodarczej, chyba że inwestycje te zostały zatwierdzone przed podpisaniem umowy o dokapitalizowanie,
 - bank powinien unikać nagłaśniania istnienia pomocy państwa.
- (93) Komisja nie uważa, że inne środki dotyczące odpowiednich zachowań związane z dokapitalizowaniem, wymienione przez władze węgierskie w ich odpowiedzi na decyzję o wszczęciu postępowania z dnia 27 stycznia 2011 r., mogą być uznane za środki ograniczające zakłócenia konkurencji wywołane przez pomoc.
- (94) Uwzględniając ograniczoną wielkość FHB na rynkach detalicznych i komercyjnych na Węgrzech (udział w rynku w wysokości odpowiednio [0,9–1,08 %] i [0,5–0,9 %] w rynkach depozytów detalicznych i korporacyjnych) oraz uwzględniając fakt, iż bank zwrócił kapitał wpłacony przez państwo w mniej niż rok po jego przekazaniu, Komisja jest jednak zdania, że zakłócenia konkurencji pozostaną ograniczone. Dodatkowo, biorąc pod uwagę, że FHB spłacił już cztery raty pożyczki średnioterminowej państwa w ramach programu wspierania płynności, Komisja nie ma powodu, aby wątpić, że bank dokona pełnej i terminowej spłaty pożyczki.
- (95) Co więcej, odsetki zapłacone państwu są zgodne z programem dokapitalizowania i gwarancji i w związku z tym są właściwe, zgodnie z wymogami pkt 34 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.

WNIOSEK

- (96) Komisja stwierdza, że na podstawie informacji przekazanych przez władze węgierskie i zaktualizowanego planu restrukturyzacji FHB określonego w sekcji IV niniejszej decyzji, wdrożone środki wsparcia w formie pożyczki na utrzymanie płynności finansowej i dokapitalizowania są zgodne z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu i spełniają wymogi komunikatu w sprawie restrukturyzacji w zakresie rentowności, podziału obciążenia i środków ograniczających zakłócenia konkurencji.
- (97) Węgry w drodze wyjątku zgodziły się na przyjęcie niniejszej decyzji w języku angielskim jako jedynym języku autentycznym,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Środki składające się z pożyczki średnioterminowej państwa w wysokości 120 mld HUF (około 410 mln EUR) przyznanej w dniu 25 marca 2009 r. z terminem zapadalności na dzień 11 listopada 2012 r. i dokapitalizowania w wysokości 30 mld HUF (około 100 mln EUR) w formie akcji uprzywilejowanych w zakresie dywidendy specjalnej i jednej akcji z prawem głosu przyznanego w dniu 31 marca 2009 r., które Węgry wdrożyły na rzecz FHB Jelzálogbank Nyrt, są zgodne z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Węgier.

Sporządzono w Brukseli dnia 22 lutego 2012 r.

W imieniu Komisji

Joaquín ALMUNIA

Wiceprzewodniczący

DECYZJA KOMISJI**z dnia 15 maja 2013 r.****w sprawie pomocy państwa SA.33728 (12/C), którą Dania planuje wdrożyć w celu sfinansowania nowej hali widowiskowo-sportowej w Kopenhadze***(notyfikowana jako dokument nr C(2013) 2740)***(Jedynie tekst w języku angielskim jest autentyczny)****(Tekst mający znaczenie dla EOG)****(2014/297/UE)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami ⁽¹⁾ i uwzględniając otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA

- (1) W dniu 7 grudnia 2011 r. władze duńskie powiadomiły Komisję Europejską o środku pomocy na sfinansowanie nowej hali widowiskowo-sportowej w Kopenhadze po zakończeniu etapu poprzedzającego zgłoszenie. Komisja otrzymała dwie skargi związane z proponowanym środkiem pomocy i w związku z tym w dniu 21 grudnia 2011 r. zwróciła się do władz duńskich, w formie wezwania do udzielenia informacji, o wyjaśnienie kwestii przedstawionych w skargach. Władze duńskie udzieliły odpowiedzi w dniu 6 lutego 2012 r.
- (2) Pismem z dnia 22 marca 2012 r. Komisja powiadomiła Danię o swojej decyzji w sprawie wszczęcia postępowania określonego w art. 108 ust. 2 Traktatu dotyczącego wyżej wspomnianego środka pomocy.
- (3) Decyzję Komisji o wszczęciu postępowania opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ⁽²⁾. Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawienia uwag.
- (4) Komisja otrzymała uwagi od sześciu zainteresowanych stron. Komisja przekazała te uwagi władzom duńskim, którym umożliwiono ustosunkowanie się do nich; władze duńskie przekazały swoje uwagi w pismach z dnia 26 lipca i 15 sierpnia 2012 r.
- (5) Władze duńskie przedstawiły dodatkowe wyjaśnienia w grudniu 2012 r. i styczniu 2013 r. Wybrany podmiot również przedstawił dodatkowe wyjaśnienia w styczniu 2013 r. Ponadto na żądanie Komisji władze duńskie wyjaśniły kwestie poruszone w artykule dotyczącym hali widowiskowo-sportowej, który ukazał się w duńskiej prasie.
- (6) Władze duńskie wycofały dotację dla regionu Hovedstaden (a mianowicie Regionu Stołecznego Danii/Regionu Stołecznego Kopenhagi) z powiadomienia ⁽³⁾ w piśmie z dnia 6 marca 2013 r.
- (7) Władze duńskie zwolniły Komisję z obowiązku tłumaczenia na języki urzędowe i wyraziły zgodę na przyjęcie decyzji w języku angielskim jako autentycznej wersji językowej.

2. OPIS ŚRODKA

- (8) Miasto Kopenhaga planuje budowę hali widowiskowo-sportowej o międzynarodowym standardzie, w której będą mogły odbywać się imprezy muzyczne, kulturalne i sportowe na wysokim, międzynarodowym poziomie. Hala będzie miała maksymalnie 15 000 miejsc siedzących.

⁽¹⁾ Dz.U. C 152 z 30.5.2012, s. 12.⁽²⁾ Por. przypis 1.⁽³⁾ Zob. motyw 13 decyzji o wszczęciu postępowania (Dz.U. C 152 z 30.5.2012, s. 12).

- (9) W Kopenhadze istnieją również inne hale, przeznaczone głównie do organizacji meczów piłki nożnej, jednak władze duńskie twierdzą, że nie mają one dostatecznie wielofunkcyjnego charakteru i nie nadają się do rozbudowy, aby przyciągnąć organizatorów wydarzeń sportowych, muzycznych i rozrywkowych w Kopenhadze. Należy tu przede wszystkim wymienić halę „Parken” zlokalizowaną w centrum Kopenhagi (stadion FC Kopenhaga wykorzystywany również do organizacji dużych widowisk/koncertów, zdolny pomieścić 45 000 osób). W pobliżu znajdują się również inne hale np. w Malmö w Szwecji.
- (10) Głównymi stronami (zwanymi dalej „stronami”) zaangażowanymi w projekt budowy hali są miasto Kopenhaga i Realdania (fundacja prywatna) ⁽⁴⁾. Inny podmiot, By & Havn (stanowiący własność miasta Kopenhagi (55 %) i państwa duńskiego (45 %)), zapewnia nieodpłatnie prawo do użytkowania gruntów, na których hala ma być wybudowana.
- (11) Według władz duńskich, jak wynika z wcześniejszych nieudanych prób wybudowania hali jedynie w ramach inicjatywy prywatnej, budowa hali w Kopenhadze jest niemożliwa bez współfinansowania ze środków publicznych.

2.1. SFINANSOWANIE BUDOWY HALI

- (12) Strony utworzą wspólne przedsiębiorstwo „Arena Company”, które będzie miało na celu wybudowanie hali widowiskowo-sportowej i będzie jej właścicielem oraz będzie zarządzało porozumieniem eksploatacyjnym (natomiast eksploatacją hali zajmować się będzie osobny podmiot, jak wyjaśniono poniżej). Zamówienie na prace budowlane zostanie udzielone w ramach procedury otwartej.
- (13) Szacuje się, że całkowity koszt wykonania dokumentacji projektowej i budowy hali wyniesie około 1 100 mln DKK (148 mln EUR) ⁽⁵⁾. Projekt dotyczący budowy hali będzie finansowany z kapitału stron w połączeniu z zewnętrznym finansowaniem dłużnym. Każda ze stron wnieś 325 mln DKK (43,7 mln EUR) do kapitału przedsiębiorstwa Arena Company (łącznie kwota 650 mln DKK) i będzie właścicielem hali w 50 %. Dofinansowanie zewnętrzne w wysokości 345 mln DKK (46,4 % mln EUR) zostanie pokryte z kredytów udzielanych na warunkach rynkowych z okresem spłaty wynoszącym 30 lat. Elitefacilitetsudvalget ⁽⁶⁾ również przeznaczy 15 mln DKK (2 mln EUR) na sfinansowanie budowy hali widowiskowo-sportowej.
- (14) By & Havn zapewni nieodpłatnie prawo do użytkowania gruntów, na których powstanie hala widowiskowo-sportowa, przez pierwsze 40 lat. Po upływie 40 lat przedsiębiorstwo Arena Company będzie uiszczać opłatę zgodną z cenami rynkowymi.

2.2. EKSPLOATACJA I WYKORZYSTANIE HALI:

- (15) Przedsiębiorstwo Arena Company będzie zarządzało porozumieniem eksploatacyjnym, jednak eksploatacją hali widowiskowo-sportowej będzie w rzeczywistości zajmować się oddzielny podmiot, wybrany w drodze otwartej i przejrzystej procedury przetargowej ⁽⁷⁾. Wybrany podmiot będzie zobowiązany do zapewnienia otwartego dostępu do hali wszystkim użytkownikom na niedyskryminacyjnych warunkach i po cenach rynkowych.
- (16) W wyniku procedury przetargowej prawo do eksploataowania hali przez 30 lat zostało przyznane duńskiemu oddziałowi grupy Live Nation Entertainment. Grupa Live Nation Entertainment jest największym na świecie przedsiębiorstwem organizującym koncerty i imprezy rozrywkowe na żywo oraz posiada swój lokalny oddział w każdym państwie.
- (17) Zarządca jest zobowiązany uiszczać roczną stałą opłatę czynszową w wysokości (*)[...] ⁽⁸⁾ za prawo do korzystania z hali (stała opłata bez względu na liczbę organizowanych imprez) przedsiębiorstwu Arena Company oraz zmienną opłatę czynszową w wysokości [...]. Ponadto zarządca musi uiszczać kwotę w wysokości [...] z tytułu dzierżawy, tak więc faktycznie opłaca wszystkie zmienne koszty związane z halą.

⁽⁴⁾ Chociaż Realdania pragnie zapewnić zwrot z podejmowanych przez nią działań, nie jest przedsiębiorstwem nastawionym na osiągnięcie jak największego zysku, ale fundacją charytatywną, która swoją misję opisuje jako „dążenie do poprawy jakości życia dla wspólnego dobra poprzez środowisko zabudowane”, zob. www.realdania.dk.

⁽⁵⁾ Łączny koszt w wysokości 1 100 mln DKK obejmuje odsetki od pożyczek oraz indeksację cen i wynagrodzeń przewidzianą do 2015 r.

⁽⁶⁾ Elitefacilitetsudvalget jest komitetem mającym na celu podwyższanie standardu obiektów sportowych zgodnie z normami międzynarodowymi, aby można było organizować w nich międzynarodowe zawody sportowe. Działalność komitetu jest częściowo finansowana przez państwo duńskie.

⁽⁷⁾ Władze duńskie potwierdziły, że procedura przetargowa dotycząca porozumienia eksploatacyjnego opiera się na przejrzystych, obiektywnych i niedyskryminacyjnych zasadach i wymogach oraz względnej wadze wszystkich ustalonych wcześniej podkryteriów, a cena stanowi ważne kryterium w ogólnej ocenie.

^(*) [...] Informacje przedstawione w nawiasach są objęte tajemnicą zawodową

⁽⁸⁾ Roczna opłata czynszowa w pierwszym roku okresu objętego umową wynosi [...] lub stanowi inną kwotę ustaloną w wyniku zastosowania konkretnego wzoru, określonego w umowie dzierżawy (zob. pkt 1.1, roczna opłata czynszowa w pierwszym roku okresu objętego umową będzie wynosiła [...] rocznie, a następnie będzie corocznie korygowana według indeksu, zob. pkt 8 umowy dzierżawy).

- (18) Przedsiębiorstwo Arena Company będzie dodatkowo czerpało dochód z parkingu, natomiast władze duńskie zapewniły negocjowanie i zawieranie wszystkich umów dotyczących parkingu na zasadach komercyjnych. Przewiduje się, że finansowanie zewnętrzne i opłaty czynszowe uiszczane przez zarządcę będą tak powiązane, aby możliwe było spłacanie finansowania zewnętrznego z uzyskanego dochodu.
- (19) W ciągu pierwszych 10 lat eksploatacji Konfederacja Sportu Danii DIF ⁽⁹⁾ również będzie co roku udzielała dotacji operacyjnej w wysokości 5 mln DKK (672 000 EUR). W zamian DIF będzie miała prawo do korzystania z hali widowiskowo-sportowej w celu organizacji międzynarodowych mistrzostw sportowych i innych zawodów sportowych. Według władz duńskich za każdym razem, gdy DIF korzysta z hali, uiszcza zarządcy opłatę za wynajem, odpowiadającą cenom rynkowym.

2.3. PODSTAWY DO WSZCZĘCIA POSTĘPOWANIA

- (20) W decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego Komisja stwierdziła, że na żadnym z poziomów (budowy, eksploatacji i wykorzystania) nie można wykluczyć selektywnej korzyści gospodarczej, a w związku z tym projekt może wiązać się z pomocą państwa. W dodatku współfinansowanie hali widowiskowo-sportowej ze środków publicznych najprawdopodobniej naruszyłoby zasady konkurencji lub co najmniej groziłoby ich naruszeniem oraz wpłynęłoby na konkurencję i wymianę handlową między państwami członkowskimi. Na tym etapie Komisja miała również wątpliwości, czy zaproponowany projekt może być uznany za zgodny na mocy art. 107 ust. 3 Traktatu, jeżeli chodzi o wszystkie trzy poziomy ewentualnej pomocy (budowa, eksploatacja i wykorzystanie).

3. UWAGI ZAINTERESOWANYCH STRON

- (21) Jak wspomniano powyżej, Komisja otrzymała dwie skargi związane z proponowanym środkiem pomocy, w których stwierdzono, że projekt budowy hali widowiskowo-sportowej naruszy zasady konkurencji lub zagrazi ich naruszeniem w przemyśle rozrywkowym, w szczególności na rynku średnich i dużych imprez rozrywkowych organizowanych na żywo, oraz wpłynie na wymianę handlową między państwami członkowskimi, ponieważ zarządca będzie konkurował z podmiotami zarządzającymi halą w innych państwach członkowskich.
- (22) Uwagi przemawiające na korzyść hali widowiskowo-sportowej otrzymano od zainteresowanych stron z regionu Kopenhagi: (i) Sport Event Denmark (organizacji nienastawionej na zysk); (ii) Team Danmark (samodzielnej instytucji publicznej odpowiedzialnej za ogólny rozwój duńskich sportów elitarnych); oraz (iii) Horesta i Wonderful Copenhagen (organizacji turystycznych).
- (23) W jednej ze skarg dokonano głębszej oceny projektu, stwierdzając, że byłaby to pomoc państwa niezgodna z rynkiem wewnętrznym ze względu na negatywny wpływ na konkurencję między obiektami w zakresie komercyjnych średnich i dużych wydarzeń rozrywkowych organizowanych na żywo (w tym na sąsiadujących terenach Szwecji, a nawet w Niemczech), która pogorszyłaby się w wyniku groźby pionowego utrudnienia dostępu [...]. Skarżący kwestionuje również oświadczenie władz duńskich, zgodnie z którym wykorzystanie hali będzie w ograniczonym stopniu pokrywać się z wykorzystaniem istniejących obiektów, a hala przyciągnie do Kopenhagi imprezy, których dotychczas nie można było zorganizować w istniejących obiektach.
- (24) Drugi skarżący wskazał również na negatywny wpływ na konkurencję na rynku rozrywkowym w regionie Öresund, szczególnie w odniesieniu do występów międzynarodowych artystów, oraz zakwestionował również procedurę przetargową dotyczącą eksploatacji hali.
- (25) W wyniku opublikowania w gazecie duńskiej artykułu na temat hali widowiskowo-sportowej Komisja otrzymała dodatkowe uwagi.

4. UWAGI DANII

- (26) Władze duńskie utrzymują, że zaproponowany środek nie stanowi pomocy państwa, odnosząc się do wcześniejszej praktyki Komisji, zgodnie z którą w określonych warunkach wsparcie na rzecz infrastruktury nie musi oznaczać pomocy państwa na mocy art. 107 ust. 1 Traktatu, zaś kwestię pomocy państwa należy oceniać osobno w każdym przypadku dotyczącym kilku różnych zainteresowanych stron (właściciela, zarządcy, użytkowników).
- (27) Władze duńskie koncentrują się w swoich argumentach na braku, ich zdaniem, korzyści gospodarczej i twierdzą, że żadna ze stron zaangażowanych w projekt nie czerpie, bezpośrednio lub pośrednio, korzyści finansowych w związku ze współfinansowaniem ze środków publicznych.

⁽⁹⁾ DIF jest organizacją patronacką zrzeszającą 61 federacji sportowych, a łączna liczba członków wynosi ponad 1,6 mln EUR w około 10 700 stowarzyszeniach sportowych. Oprócz obowiązków związanych ze sportami elitarnymi i popularnymi DIF stanowi również Narodowy Komitet Olimpijski, w związku z czym jest odpowiedzialny za udział Danii w igrzyskach olimpijskich.

- (28) Gdyby projekt dotyczący hali widowiskowo-sportowej uznano za pomoc państwa, władze duńskie twierdzą, że pomoc tę należałoby uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu. Ponadto twierdzą, że przede wszystkim należy uwzględnić następujące kwestie:
- istnienie nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku (projekt nie zostałby zrealizowany w przypadku braku współfinansowania ze środków publicznych),
 - współfinansowanie ze środków publicznych jest ograniczone do minimum niezbędnego do zrealizowania projektu,
 - fundusze są wykorzystywane wyłącznie w celu utworzenia (budowy) obiektu, gdyż jego późniejsza eksploatacja będzie przebiegać na warunkach rynkowych,
 - budowa takich obiektów stanowi istotę typowej odpowiedzialności państwa za społeczeństwo, oraz
 - hala widowiskowo-sportowa będzie w bardzo ograniczonym stopniu konkurować o organizowanie imprez, które przypuszczalnie mogłyby się odbyć w innych obiektach w Kopenhadze, ponieważ hala będzie zapewniać różne rodzaje infrastruktury.
- (29) Władze duńskie przedstawiły również sprawozdanie przygotowane przez niezależnego konsultanta gospodarczego, Copenhagen Economics, dotyczące pozytywnego i negatywnego wpływu hali widowiskowo-sportowej na konkurencję i wymianę handlową, w którym krótko stwierdza się, że współfinansowanie ze środków publicznych niesie ze sobą znaczne korzyści gospodarcze oraz nieznaczne lub nieistotne skutki antykonkurencyjne.
- (30) Ponadto na żądanie Komisji władze duńskie wyjaśniły kwestie poruszone w artykule dotyczącym hali widowiskowo-sportowej, który ukazał się w duńskiej prasie.

5. OCENA ŚRODKA POMOCY

5.1. ISTNIENIE POMOCY PAŃSTWA W ROZUMIENIU ART. 107 UST. 1 TRAKTATU

- (31) Zgodnie z art. 107 ust. 1 Traktatu „wszelka pomoc przyznawana przez Państwo Członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi”.
- (32) Aby uznać zgłoszony projekt za pomoc państwa, musi on spełnić łącznie następujące warunki: 1) środek pomocy musi być przyznany przy użyciu zasobów państwowych; 2) musi przynosić przedsiębiorstwom korzyści gospodarcze; 3) korzyść ta musi być selektywna i zakłócać konkurencję lub grozić jej zakłóceniem; oraz 4) środek pomocy musi wywierać wpływ na wymianę handlową wewnątrz Unii.
- (33) Jeżeli chodzi o wymóg, zgodnie z którym środek pomocy musi być przyznany przy użyciu zasobów państwowych i musi być przypisany państwu, w niniejszym przypadku kryterium to jest wyraźnie spełnione, ponieważ miasto Kopenhaga, jak również inne organy publiczne (zob. więcej poniżej) wniosą wkład w formie dotacji bezpośrednich i udostępnią grunty, na których ma być wybudowana hala. Takie organy publiczne stanowią część państwa i tym samym ich zasoby uznaje się za przypisane państwu.
- (34) Finansowanie budowy hali widowiskowo-sportowej przez państwo może stanowić pomoc państwa, jeżeli przyznaje selektywną korzyść określonym rodzajom działalności gospodarczej. W tym kontekście, zgodnie z treścią wyroku Trybunału Sprawiedliwości dotyczącego portu lotniczego *Leipzig/Halle* ⁽¹⁰⁾, jeżeli wszystkie wymogi art. 107 ust. 1 są spełnione, finansowanie budowy infrastruktury na rzecz działalności komercyjnej stanowi pomoc państwa. Zgodnie z oceną Trybunału, o charakterze procesu budowy infrastruktury decyduje gospodarczy charakter późniejszego jej użytkowania. W rozpatrywanym przypadku hala będzie wykorzystywana w celu świadczenia usług na runku, a więc do prowadzenia działalności gospodarczej. W związku z tym należy ocenić, czy występuje pomoc państwa na rzecz różnych podmiotów biorących udział w realizacji projektu.

Budowa hali

- (35) Władze duńskie przyznają, że projekt dotyczący budowy hali widowiskowo-sportowej nie zostałby zrealizowany w wyniku działania samych tylko mechanizmów rynkowych i w celu jego zrealizowania niezbędne jest współfinansowanie ze środków publicznych, jak wykazała to próba budowy hali widowiskowo-sportowej w 2009 r., która nie doszła do skutku na skutek braku niezbędnych funduszy ⁽¹¹⁾.

⁽¹⁰⁾ Wyrok z dnia 19 grudnia 2012 r. w sprawie C-288/11 *Mitteldeutsche Flughafen AG i Flughafen Leipzig-Halle GmbH* przeciwko Komisji.

⁽¹¹⁾ W 2009 r. miasto Kopenhaga zaoferowało w procedurze przetargowej korzystną pożyczkę stronom prywatnym, które zbudowałyby halę widowiskowo-sportową. Zwycięskie przedsiębiorstwo nie zdołało zapewnić niezbędnych dodatkowych funduszy, w związku z czym w marcu 2010 r. anulowano przetarg.

- (36) W odniesieniu do wymogu, zgodnie z którym środek pomocy musi być przyznany przy użyciu zasobów państwowych i przypisany państwu, kryterium to jest wyraźnie spełnione, biorąc pod uwagę, że dofinansowanie zapewnia miasto Kopenhaga, a grunty udostępnia By & Havn (będące własnością miasta Kopenhagi i państwa duńskiego). Miasto Kopenhaga i państwo duńskie są organami publicznymi, wykorzystującymi zasoby należące do państwa lub kontrolowane przez państwo.
- (37) Ponadto dotacja (na budowę hali widowiskowo-sportowej) udzielona przez Elitefacilitetsudvalget (komitet mający na celu podwyższanie standardu obiektów sportowych zgodnie normami międzynarodowymi, aby można było organizować w nich międzynarodowe zawody sportowe), która jest przy najmniej częściowo finansowana przez państwo duńskie, stanowi zasoby państwa. Statut Elitefacilitetsudvalget jest określony przez ministerstwo kultury, które również zawarło umowę zadaniową z Elitefacilitetsudvalget w trakcie okresu finansowania. Tak więc, w związku z funduszami jakie komitet otrzymuje od państwa duńskiego, które z kolei wykorzystalby/przyznał na realizację swoich zadań, jego interwencje uważa się za przypisane państwu.
- (38) Wkład państwa w budowę hali, w tym udostępnienie gruntów i dotacja udzielona przez Elitefacilitetsudvalget, stanowi korzyść gospodarczą dla przedsiębiorstwa Arena Company (właściciela hali widowiskowo-sportowej), ponieważ jest niezbędne dla wybudowania hali, której nie wybudowano by na warunkach rynkowych. Ponieważ zaangażowane fundusze w sposób oczywisty stanowią zasoby państwowe, a decyzja dotycząca przyznania dotacji wyszła od państwa, wszystkie inne kryteria dotyczące pomocy państwa są spełnione (zob. dalej badanie zakłócenia konkurencji i wpływ na wewnątrzwspólnotowy handel między państwami członkowskimi). W związku z tym wkład państwa stanowi pomoc państwa na rzecz przedsiębiorstwa Arena Company.
- (39) W odniesieniu do dotacji udzielonych przez DIF władze duńskie twierdzą jednak, że płatności te nie pochodzą z zasobów państwowych. Znaczną część swojego dochodu DIF otrzymuje z rocznych dotacji udzielanych przez państwo duńskie (z wpływów pochodzących z duńskiego rynku gier hazardowych), ale również z innych (niepublicznych) źródeł. Zgodnie z przepisami DIF, organy zarządzające są wybierane bez jakiegokolwiek ingerencji ze strony organów publicznych i bez wpływu na daną decyzję przyjętą przez organy zarządzające DIF. W związku z tym ani państwo duńskie, ani żaden inny organ publiczny nie ma wpływu na decyzję przyjętą przez DIF. Ponadto roczna kwota uiszczana przez DIF stanowi opłatę za prawo do rezerwowania hali do określonych celów, które leżą w interesie DIF, zgodnie z decyzją DIF w sprawie zawarcia umowy dotyczącej opłat za prawo do rezerwowania hali. W związku z tym, zgodnie z opinią władz duńskich, płatności uiszczanych przez DIF nie można przypisać państwu, a więc nie można ich uznać za pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu.

Eksploracja hali

- (40) Eksploracja hali była przedmiotem przetargu, według władz duńskich, z pełnym uwzględnieniem zasad unijnych przepisów dotyczących zamówień publicznych, a podmiot został wybrany w otwartej, przejrzystej i niedyskryminacyjnej procedurze przetargowej, w której do ceny (zgodnie z warunkami finansowymi i handlowymi) przypisano względną wagę około 75 %. Wszystkie zainteresowane strony miały jednakowe szanse ubiegania się o umowy eksploatacyjne, a umowę zawarto z oferentem, który przedstawił najlepszą ofertę.
- (41) Przetarg ogłoszono w kwietniu 2011 r. i szeroko rozreklamowano ⁽¹²⁾. W ramach projektu miał również miejsce Dzień Otwarty Projektu w Kopenhadze dla wszystkich zainteresowanych stron.
- (42) Wszystkie zainteresowane strony otrzymały memorandum informacyjne i kwestionariusz kwalifikacji wstępnej ⁽¹³⁾. Wszystkie strony, które udzieliły odpowiedzi w kwestionariuszu kwalifikacji wstępnej spełniły wymogi partnerów projektu, w związku z czym zaproszono je do etapu 1 konkursu zamówień w czerwcu 2011 r. Na etapie 1 trzech oferentów przedstawiło swoje oferty, z których dwóch zostało wybranych do uczestniczenia w etapie 2. W wyniku oceny tych dwóch ofert zawarto umowę z przedsiębiorstwem Danish Venue Enterprise (będącym częścią Live Nation Entertainment) ⁽¹⁴⁾. Ocena obejmowała jakość oferty finansowej, warunki prawne, wymagania dotyczące obiektów, usług i możliwość dostarczenia oraz ryzyko. Obie oferty były wiarygodne, ale wybrany podmiot uzyskał wyższy wynik w większości kategorii, a w szczególności zaoferował stałą opłatę z tytułu dzierżawy, która była znacznie wyższa, niż w przypadku drugiego oferenta.
- (43) Wybrany podmiot będzie uiszczał czynsz składający się z rocznej stałej opłaty czynszowej w wysokości [...] i zmiennej płaty czynszowej w wysokości [...]. Podmiot musi również uiszczać kwotę w wysokości [...] z tytułu

⁽¹²⁾ Procedura rozpoczęła się od ogłoszeń w głównych międzynarodowych i duńskich mediach: The New York Times, The Times, Børsen, Licitation, Byggeriets Dagblad, Berlingske Tidende i Politiken

⁽¹³⁾ Potencjalne podmioty lokalne takie jak Tivoli, Bella Center, Malmö Arena i Parken zostały zaproszone do wzięcia udziału, jednak wszystkie odmówiły udziału w konkursie.

⁽¹⁴⁾ Grupa Live Nation Entertainment jest największym na świecie przedsiębiorstwem organizującym koncerty i imprezy rozrywkowe na żywo. Jej działalność polega przede wszystkim na promowaniu imprez, zarządzaniu obiektami, eksploatacji i świadczeniu usług w zakresie sprzedaży biletów. Live Nation Entertainment prowadzi swoją działalność za pośrednictwem lokalnie działających przedsiębiorstw w każdym państwie. W Danii działalność tę prowadzi Live Nation Denmark ApS.

dzierżawy, tak więc faktycznie opłaca wszystkie zmienne koszty w ramach dzierżawy, w tym koszty utrzymania. Umowa dzierżawy obejmuje okres [...] lat (wszystkie oferty musiały obejmować okres co najmniej 25 lat, a podmiot wyjaśnił, że umowy długoterminowe od 20 do 30 lat nie są czymś niezwykłym w tej branży).

- (44) Choć przedmiotowe ustalenia ograniczają korzyść przyznawaną na rzecz wybranego podmiotu do minimum niezbędnego do zapewnienia funkcjonowania infrastruktury, nie można wykluczyć, że zarządca nowej hali może odnieść korzyści. Biorąc jednak pod uwagę fakt, że taka pomoc byłaby zgodna z rynkiem wewnętrznym, jak wykazano poniżej, dokonanie rozstrzygającego ustalenia w kwestii istnienia pomocy nie jest konieczne.

Wykorzystanie hali

- (45) Zgodnie z umową dzierżawy zarządca jest zobowiązany udostępnić halę widowiskowo-sportową różnym grupom użytkowników i do prowadzenia różnych rodzajów działalności (ze szczególnym uwzględnieniem imprez rozrywkowych, kulturalnych i sportowych na żywo) i nie może traktować żadnego rodzaju działalności w sposób preferencyjny, aby zapewnić wielofunkcyjne wykorzystanie hali. Aby zapewnić naliczanie opłat uiszczanych przez użytkowników na warunkach rynkowych, w umowie dzierżawy stwierdzono, że „stawki naliczanych opłat z tytułu użytkowania muszą zawsze odpowiadać stawkom rynkowym uzyskanym na otwartym rynku dla tego konkretnego zastosowania” ⁽¹⁵⁾. Czas wykorzystania hali może nie być w przeważającej mierze przypisany niektórym „dedykowanym” użytkownikom. Tak więc, hala ma charakter wielofunkcyjny i jest otwarta dla wszystkich użytkowników bez wyjątku.
- (46) Ponadto w umowie dzierżawy stwierdzono również, że stawki pobierane za użytkowanie muszą zawsze odpowiadać stawkom rynkowym uzyskanym na otwartym rynku dla tego konkretnego zastosowania. Ponadto zarządcą jest prywatne przedsiębiorstwo, które musi pokryć swoje koszty i wypracować zyski, oraz może swobodnie ustalać ceny na zasadach komercyjnych i nie może dyskryminować użytkowników.
- (47) Wynajęcie hali może stanowić pomoc w odniesieniu do użytkowników, jeżeli użytkowników można uznać za przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 107 Traktatu i jeżeli czynsz, jaki opłacają, jest niższy niż czynsz za użytkowanie porównywalnej infrastruktury zgodnie z normalnymi warunkami rynkowymi. Użytkownicy nieprofesjonalni nie kwalifikują się jako przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 107 Traktatu. W tym przypadku jednak, uwzględniając fakt, że tego rodzaju pomoc byłaby zgodna z rynkiem wewnętrznym, jak przedstawiono poniżej, nie ma konieczności jednoznacznego określenia istnienia pomocy.

Wpływ na konkurencję i wymianę handlową między państwami członkowskimi

- (48) Zgodnie z planem hala ma służyć jako wielofunkcyjna hala do organizowania wielu rodzajów imprez (muzycznych, kulturowych i sportowych) na wysokim, międzynarodowym poziomie. Ponieważ rynek organizacji tego rodzaju imprez międzynarodowych jest otwarty na konkurencję między zarządcami obiektów widowiskowo-sportowych i organizatorami imprez, można założyć, że istnieje wpływ na konkurencję i wymianę handlową między państwami członkowskimi, uwzględniając lokalizację planowanej hali widowiskowo-sportowej (bardzo blisko południowej Szwecji w przypadku przejazdu samochodem lub pociągiem) oraz fakt, że inne hale istnieją zarówno w Kopenhadze oraz w pobliskich miastach (w tym również w innych państwach członkowskich).
- (49) Ponadto Sąd w swoim postanowieniu dotyczącym kompleksu Ahoj w Królestwie Niderlandów stwierdził, że nie było podstaw do ograniczenia rynku do terytorium tego państwa członkowskiego ⁽¹⁶⁾. Jak wynika z decyzji o wszczęciu postępowania Komisja uważa, że pomoc na rzecz budowy hali zakłóca konkurencję i wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

5.2. ZGODNOŚĆ

- (50) Władze duńskie twierdziły, że gdyby stwierdzono, że środek stanowi pomoc państwa, należałoby uznać go za zgodny z art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu. Aby proponowany środek mógł zostać uznany za zgodny z rynkiem wewnętrznym na mocy przedmiotowego odstępstwa Komisja bada, czy środek jest zgodny z celem polityki, jakim jest wspólny interes, jak również czy jest konieczny i proporcjonalny oraz czy nie powoduje nadmiernego zakłócenia konkurencji.
- (51) Jeżeli chodzi o realizację celu polityki, jakim jest wspólny interes, należy zwrócić uwagę, że budowę obiektów służących do organizacji imprez sportowych i innych wydarzeń publicznych oraz wspieranie różnego rodzaju działań przynoszących korzyść ogółowi społeczeństwa można uznać za obowiązek państwa, w szczególności

⁽¹⁵⁾ W związku z tym, mimo że każdej ze stron będących częstym lub stałym użytkownikiem lub najemcą hali, lub każdej ze stron będących sponsorem lub partnerem handlowym hali, mogą być oferowane ewentualne korzyści, na przykład [...] i muszą być one oferowane wszystkim porównywalnym użytkownikom hali na przejrzystych, jednakowych i niedyskryminacyjnych warunkach, co nie oznacza, że jakiś użytkownik może być traktowany w sposób uprzywilejowany.

⁽¹⁶⁾ Sprawa T-90/09 *Mojo Concerts BV i Amsterdam Music Dome Exploitatie BV przeciwko Komisji*, postanowienie Sądu z dnia 26 stycznia 2012 r., pkt 45.

w świetle postanowień amsterdamskiej deklaracji w sprawie sportu oraz art. 165 Traktatu „Unia przyczynia się do wspierania europejskich przedsięwzięć w zakresie sportu, uwzględniając jego szczególnie charakter, jego struktury oparte na zasadzie dobrowolności oraz uwzględniając jego funkcję społeczną i edukacyjną”.

- (52) Oprócz imprez sportowych hala będzie również wykorzystywana do organizowania imprez kulturalnych (koncerty, widowiska) i jako taka przyczyniać się będzie do promowania różnorodności kulturowej zgodnie z art. 167 ust. 4 Traktatu. Ponadto hala przyczyni się do ogólnego dobrobytu dzięki zwiększeniu oferty kulturalnej i pozytywnemu oddziaływaniu na rozwój gospodarczy i zatrudnienie.
- (53) Ponieważ hala zapewni społeczeństwu lepszy dostęp do sportu i kultury oraz aktywności sportowej i kulturalnej, w szczególności biorąc pod uwagę wielofunkcyjny charakter hali i brak wystarczającej powierzchni lub odpowiednich obiektów do organizowania imprez sportowych i kulturalnych w Kopenhadze, dzięki umożliwieniu realizacji projektu budowy hali, a tym samym zachęceniu do organizowania dodatkowych imprez kulturalnych, muzycznych i sportowych w Kopenhadze, miasto Kopenhaga wywiąże się ze swoich zobowiązań wobec społeczeństwa. W związku z tym budowę hali należy uznać za działanie służące realizacji celów polityki leżących we wspólnym interesie.
- (54) Podczas postępowania wyjaśniającego władze duńskie wycofały dotację dla regionu Hovedstaden z powiadomienia. Jeżeli chodzi o konieczność i proporcjonalność proponowanego środka, w trakcie postępowania wyjaśniającego władze duńskie wykazały również potrzebę dodatkowej powierzchni halowej oraz niedostatek powierzchni w istniejących halach i ich nieprzydatność do zorganizowania niektórych rodzajów imprez (np. istniejące hale w Kopenhadze nie mają dostatecznie wielofunkcyjnego charakteru i nie nadają się do rozbudowy, aby przyciągnąć organizatorów międzynarodowych imprez sportowych, muzycznych i rozrywkowych do Kopenhagi). Tak więc nowa hala widowiskowo-sportowa będzie w bardzo ograniczonym stopniu konkurować o imprezy, które przypuszczalnie mogłyby się odbyć w innych obiektach w Kopenhadze, ponieważ będzie oferowała innego rodzaju infrastrukturę oraz umożliwi organizację szeregu nowych imprez, które obecnie nie mogą się odbyć w Kopenhadze, co tym samym pozwoli zwiększyć liczbę imprez, jak wyjaśniono bardziej szczegółowo poniżej.
- (55) Chociaż zarówno w Kopenhadze, jak i okolicznych miastach (w tym również w innych państwach członkowskich) istnieją inne hale, Komisja uważa, że Dania wykazywała brak zdolności organizacyjnych, co najmniej w odniesieniu do określonego rodzaju imprez, i potwierdziła, że nowa hala będzie raczej stanowiła uzupełnienie, a nie substytut istniejących hal. Władze duńskie wyjaśniły również, że nowa hala nie zastąpi istniejących obiektów, ale prawdopodobnie doprowadzi do ogólnego zwiększenia liczby organizowanych imprez kulturowych, muzycznych i sportowych.
- (56) W hali widowiskowo-sportowej będą organizowane imprezy kulturalne, muzyczne i sportowe na dużą skalę. Jej wielofunkcyjna infrastruktura będzie umożliwiała organizowanie imprez sportowych, mistrzostw, koncertów, widowisk, imprez kulturalnych, kongresów, wystaw itd., mieszcząc 12 500 osób w przypadku imprez sportowych i 15 000 w przypadku imprez muzycznych. Nie mogą się w niej odbywać się w niej mecze piłki.
- (57) Do innych istniejących obiektów w Kopenhadze należy przede wszystkim znajdujący się w jej centrum narodowy stadion piłkarski „Parken” (stadion FC Kopenhaga również wykorzystywany na potrzeby dużych widowisk/koncertów, zdolny pomieścić około 45 000 — 50 000 osób) i Forum Copenhagen (obiekt kryty) zlokalizowany w Kopenhadze i wykorzystywany głównie do organizacji zjazdów i wystaw.
- (58) Parken jest przede wszystkim stadionem piłkarskim i jako taki nie stanowi konkurencji dla nowej hali widowiskowo-sportowej, w której nie ma możliwości organizowania meczy piłki nożnej. Czasem w Parken odbywają się również koncerty, jednak z uwagi na powierzchnię obiektu są to głównie objazdowe koncerty dla widowni liczącej często od 40 000 do 50 000 osób. Istnieje również możliwość przekształcenia Parken w ogrzewaną halę krytą, niemniej jednak obiekt ten głównie wykorzystuje się do organizowania meczów piłki nożnej. Zgodnie z poprzednim programem w Parken odbyło się 19 koncertów w okresie od 2007 r. do 2011 r., z czego według najlepszych szacunków w tych koncertach uczestniczyło około 34 000 widzów. Zatem można słusznie stwierdzić, że publiczność na koncertach organizowanych w Parken jest średnio dwa razy liczniejsza niż zdolna jest pomieścić planowana maksymalna pojemność hali widowiskowo-sportowej. Ponadto według przedsięwzięcia Live Nation Denmark na 2013 r. zaplanowano w Parken [...] koncertów objazdowych, z czego [...] to dedykowane cykle koncertów dla bardzo dużej publiczności, liczącej często od 40 000 do 50 000 widzów, co znacznie przekracza możliwości hali widowiskowo-sportowej. Mało prawdopodobne jest, aby w harmonogramie występów stadionowych znalazły się hale ze względu na mniejsze możliwości sprzedaży biletów, a także ze względu na fakt, że kilku występów na hali zamiast jednego występu na stadionie nie jest atrakcyjną perspektywą.
- (59) Innym istniejącym obiektem w centrum Kopenhagi jest Forum — najstarszy (kryty) obiekt koncertowo-wystawienniczy. W przypadku koncertów Forum zapewnia 8 500 miejsc siedzących lub 10 000 miejsc stojących dla publiczności oraz jest dobrze przystosowane do organizacji wielu innych imprez, których organizacja w nowej

hali widowiskowo-sportowej byłaby mniej atrakcyjna ze względu na zbyt małe wykorzystanie powierzchni hali. Forum różni się także pod względem fizycznym, ponieważ zostało wybudowane w latach dwudziestych XX wieku i zasadniczo ma dużą powierzchnię, dobrze przystosowaną do organizowania zjazdów i wystaw, podczas których uczestnicy muszą się przemieszczać, a w mniejszym stopniu przystosowaną do organizowania koncertów, a zwłaszcza imprez sportowych.

- (60) Tak więc nowa hala widowiskowo-sportowa, Forum i Parken różnią się znacznie pod względem pojemności i wielofunkcyjnego charakteru, w związku z czym te trzy obiekty są substytutami jedynie w ograniczonym stopniu. Z uwagi na tak różne cechy konkurencyjny wpływ nowej hali widowiskowo-sportowej na istniejące obiekty w Kopenhadze oraz atrakcyjność imprez organizowanych w tych obiektach będzie prawdopodobnie ograniczony.
- (61) Istniejące obiekty, posiadające cechy podobne do nowej hali widowiskowo-sportowej to raczej Malmö Arena w Szwecji i Jyske Bank Boxen w Herning w Jutlandii na terenie Danii (kilkaset kilometrów od Kopenhagi). Według władz duńskich dyrektor zarządzający tym ostatnim obiektem dostrzega raczej nowe możliwości zorganizowania dużych imprez w Dani dzięki współpracy z nową halą widowiskowo-sportową.
- (62) Jeżeli chodzi o konkurencyjny wpływ nowej hali widowiskowo-sportowej na Malmö Arena uwzględniono poniższe kwestie. Mimo że pod względem geograficznym Malmö znajduje się blisko Kopenhagi, to jednak leży na terytorium innego państwa oddzielonego morzem, które trzeba pokonać mostem, po którym przejazd jest płatny. Malmö Arena to wielofunkcyjny obiekt (mimo że został zaprojektowany przede wszystkim jako hala sportowa), zdolny pomieścić 13 000 widzów w przypadku imprez sportowych i około 15 500 w przypadku koncertów, podobnie jak nowa hala widowiskowo-sportowa w Kopenhadze.
- (63) Jeżeli jednak chodzi o imprezy odbywające się w Malmö Arena, na podstawie programu na lata 2012 i 2013 r. znaczna część zorganizowanych imprez, lub imprez, które dopiero zostaną zorganizowane, obejmuje jednak swoim zasięgiem Szwecję lub obszar lokalny. Po pierwsze, Malmö Arena jest miejscem, w którym organizowane jest około 25 meczów lokalnej drużyny hokeja na lodzie. Po drugie, według ubiegłego okresu programowania (jesień 2012 r.) większość koncertów i widowisk zorganizowanych w Malmö Arena była skierowana do publiczności szwedzkiej, o czym świadczy również fakt, że duńska wersja strony internetowej obiektu zawiera bardzo ograniczoną listę reklamowanych imprez (a mianowicie 4 imprezy z 14 przewidzianych w jesiennym programie z 2012 r., zawierającym podobne dane liczbowe). Z kolei trzy z tych czterech imprez reklamowanych na duńskiej stronie internetowej stanowiły część koncertu objazdowego, obejmującego również obiekty duńskie. Wynika stąd, że organizatorzy imprez niekoniecznie postrzegają obiekt w Kopenhadze jako substytut Malmö Arena, a wręcz przeciwnie, pragnęliby by imprezy odbywały się w obu tych miastach.
- (64) Program na 2013 r. jest podobny, ponieważ obejmuje 48 imprez, z czego 6 widowisk/koncertów jest reklamowane na duńskiej wersji strony internetowej poświęconej Malmö Arena (jedna z tych imprez odbędzie się również w Kopenhadze, dwa z koncertów już odbyły się w Kopenhadze na pierwszym etapie trasy, a kolejna impreza, mianowicie Konkurs Piosenki Eurowizji, niezależnie od okoliczności odbędzie się w Szwecji, ponieważ Szwecja wygrała konkurs w 2012 r.). Ponadto ze sprzedaży biletów na imprezy Live Nation Entertainment w Malmö Arena wynika, że udział Duńczyków w międzynarodowych koncertach objazdowych organizowanych w Malmö jest niski.
- (65) W związku z tym, biorąc pod uwagę, że Malmö Arena znajduje się w innym kraju, co nieodłącznie wiąże się z pewnymi utrudnieniami takimi jak most z płatnym przejazdem, inny język, waluta i różnice kulturowe, które w połączeniu z wykorzystaniem hali w Malmö oraz faktem, że wiele imprez ma zasięg lokalny lub ich celem jest tylko Szwecja, mało prawdopodobne jest, aby większość imprez organizowanych w Malmö Arena mogła mieć miejsce w obiekcie znajdującym się poza terenem Szwecji, a zatem bardzo niewielka liczba imprez narażona byłaby na konkurencję ze strony nowej hali widowiskowo-sportowej w Kopenhadze. Ryzyko utraty imprez przez Malmö Arena lub ryzyko konkurowania o imprezy z nową halą w Kopenhadze należy uznać za raczej niewielkie, w związku z czym konkurencyjny wpływ nowej hali na Malmö Arena prawdopodobnie również jest ograniczony.
- (66) Natomiast według władz duńskich oczekuje się, że nowa hala widowiskowo-sportowa przyciągnie nowe imprezy, które w innym wypadku nie zostałyby zorganizowane w Kopenhadze lub regionie, co będzie również z korzyścią np. dla Parken, Jeske Bank Boxen i Malmö Arena. Na potrzeby dużych imprez sportowych, takich jak mistrzostwa świata w pływaniu, hokeju na lodzie i piłce ręcznej, zazwyczaj musi być przeznaczone kilku obiektów, jednak dzięki nowej hali widowiskowo-sportowej Dania i jej region prawdopodobnie będzie znacznie silniejszym kandydatem pod względem współorganizowania imprez sportowych lub innych zasadnych komercyjnie imprez, lub z innych powodów (np. różne obszary napływu klientów), które wymagają zorganizowania zawodów w dwóch duńskich obiektach.
- (67) Wybrany podmiot, Live Nation Denmark, dodatkowo potwierdził, że będzie w dalszym ciągu korzystał z innych obiektów na tym obszarze do organizowania swoich imprez, zarówno z uwagi na potrzeby klientów pod względem określonego rodzaju obiektu, jak i jego własne potrzeby związane z organizacją widowisk opłacalnych finansowo, w związku z czym nie może faworyzować własnych obiektów. Na przykład Live Nation jest jednym

z głównych dostawców treści dla londyńskiej O₂ Arena, mimo że obiektem zarządza inny podmiot. Jako zarządca obiektu wybrany podmiot liczy, że jego obiekt będzie wykorzystywanym przez jak największą liczbę dni, aby generował dochód i w tym charakterze jest pod każdym względem zmotywowany, aby udostępnić swoje obiekty innym organizatorom imprez. Zgodnie z umową o eksploatacji podmiot nie może odmówić innym organizatorom dostępu do hali i jest zobowiązany udostępnić ją różnym użytkownikom po stawkach rynkowych, nie faworyzując żadnych konkretnych przedsiębiorstw.

- (68) W związku z tym Komisja uważa, że Dania wykazała potrzebę posiadania dodatkowego obiektu w Kopenhadze oraz że nowa hala widowiskowo-sportowa będzie stanowiła uzupełnienie istniejących hal, zapewniając dodatkową powierzchnię, i jednocześnie pozwoli poszerzyć zakres imprez odbywających się w Kopenhadze, tym samym korzystnie wpływając na dostęp społeczeństwa do tego rodzaju imprez organizowanych na przedmiotowym obszarze. Nakładanie się funkcji istniejących obiektów w regionie oraz nowej hali widowiskowo-sportowej również należy uznać za ograniczone, tak więc mało prawdopodobne jest, aby powstanie nowego obiektu doprowadziło do zamknięcia istniejących obiektów w regionie, ponieważ nowa hala widowiskowo-sportowa stanowi raczej uzupełnienie a nie substytut istniejących obiektów. Ryzyko pionowego utrudnienia dostępu, jak również motywacja do zakłócenia konkurencji poprzez ustanowienie antykonkurencyjnie niskich cen, również wydają się mało prawdopodobne. Jeżeli chodzi o ewentualne pionowe utrudnienie dostępu, o czym również wspomniano powyżej, zgodnie z umową zarządca hali widowiskowo-sportowej jest zobowiązany zapewnić jednakowy dostęp innym organizatorom i nie może odmówić im dostępu do hali, gdyż takie zachowanie byłoby niekorzystne również dla jego własnej rentowności.
- (69) W przypadku braku współfinansowania ze środków publicznych projekt nie zostałby zrealizowany, ponieważ bez wkładu państwa środki na sfinansowanie projektu budowy hali byłyby niewystarczające, jak przyznały władze duńskie i jak potwierdziły poprzednie próby podjęte przez miasto Kopenhaga w zakresie budowy hali. Plany budowy hali istnieją już od dziesięciu lat i dla miasta Kopenhaga każdy prywatny inwestor, który podjąłby się zbudowania hali widowiskowo-sportowej jedynie na warunkach rynkowych, byłby mile widziany; niestety nie zgłosił się ani jeden taki inwestor, jak wynika np. z opisanej powyżej próby podjętej w 2009 r.
- (70) Wkład państwa obejmuje jedynie niedopasowanie poziomu płynności, a mianowicie fundusze, które nie są dostępne na rynku, przy czym przedmiotowy wkład w wysokości 325 mln DKK (43,7 mln EUR) stanowi około 30 % całkowitych kosztów związanych z zaprojektowaniem i budową hali. W zamian państwo stanie się właścicielem 50 % udziałów Arena Company, przedsiębiorstwa utworzonego w celu budowy hali widowiskowo-sportowej, które będzie posiadało prawo własności hali, a także zarządzało porozumieniem eksploatacyjnym, jednak jak wyjaśniono powyżej, eksploatacją hali zajmie się osobny podmiot.
- (71) Jeżeli chodzi o ewentualne alternatywy dla hali widowiskowo-sportowej, takie jak mniejsza lub mniej kosztowna hala o takiej samej powierzchni, nie odpowiadałyby one pożądanym celom projektu. Mniejsza hala nie rozwiązałaby problemu braku obiektu posiadającego zaplanowaną pojemność i wielofunkcyjny charakter, tak jak hala widowiskowo-sportowa. Nowa hala widowiskowo-sportowa wypełnia zatem lukę, która nadal istniałaby w przypadku wybudowania mniejszej hali o mniejszej pojemności. Istnieje również prawdopodobieństwo, że wpływ na konkurencję byłby większy w przypadku mniejszej hali, ponieważ różnice między wybudowaną halą a istniejącymi obiektami byłyby mniejsze.
- (72) Jeżeli chodzi o tańszą i skromniejszą halę należy zwrócić uwagę, że dofinansowanie z Realdanii zależy od wysokich wymagań architektonicznych w odniesieniu do hali. Miasto Kopenhaga również ma wysokie wymagania architektoniczne i estetyczne w odniesieniu do nowych zabudowań na obszarze, na którym wybudowana zostanie hala. Ponadto teren pod budowę hali znajduje się na obszarze, który zgodnie z planem stanie się terenem pod zabudowę mieszkaniową, co nakłada określone kosztowne wymogi w zakresie projektowania i dźwiękoszczelności obiektu.
- (73) Wykazano zatem, że zaangażowanie państwa w projekt jest niezbędne w celu jego realizacji. Współfinansowanie budowy hali ze środków publicznych również jest konieczne ponieważ fundusze na sfinansowanie projektu hali widowiskowo-sportowej byłyby niewystarczające bez wkładu państwa. W związku z powyższym zapewniono również ograniczenie wkładu państwa do niezbędnego minimum.
- (74) W każdym przypadku zarówno procedura wyboru zarządcy, jak i umowa dzierżawy oraz wyżej wymienione powody zapewniają spełnienie wymogów w zakresie konieczności i proporcjonalności.
- (75) Jeżeli chodzi o wykorzystanie hali widowiskowo-sportowej, wykazano również, że odbywa się ono na zasadzie niedyskryminacyjnej bez faworyzowania żadnego konkretnego przedsiębiorstwa. Zatem hala ma charakter wielofunkcyjny i jest otwarta dla wszystkich użytkowników.
- (76) Nowa hala widowiskowo-sportowa będzie stanowiła uzupełnienie istniejących hal, zapewniając dodatkową powierzchnię, oraz umożliwi poszerzenie zakresu imprez odbywających się w Kopenhadze. Zatem pomoc należy uznać za właściwie ukierunkowaną i uzasadnioną.

- (77) W oparciu o przytoczone powyżej argumenty wykazano, że zaangażowanie państwa w projekt budowy hali widowiskowo-sportowej jest zarówno konieczne, jak i proporcjonalne i nie powoduje nadmiernego zakłócenia konkurencji, a ewentualne skutki uboczne pomocy po stronie zarządcy i użytkowników również byłyby zgodne z rynkiem wewnętrznym.

6. WNIOSEK

- (78) Wkład państwa w budowę kopenhaskiej hali widowiskowo-sportowej stanowi pomoc państwa na rzecz przedsiębiorstwa Arena Company i prawdopodobnie zarządcy oraz użytkowników hali. Wykazano, że współfinansowanie hali ze środków publicznych jest zarówno konieczne, jak i proporcjonalne w celu realizacji projektu, jak również wystarczająco otwarte dla wszystkich na warunkach niedyskryminacyjnych bez faworyzowania żadnego konkretnego przedsiębiorstwa. Wyniki testu bilansującego są zatem pozytywne.
- (79) W związku z tym Komisja uznaje, że finansowanie hali widowiskowo-sportowej jest zgodne z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu.
- (80) Komisja zwraca uwagę, że Dania zgodziła się na przyjęcie decyzji w języku angielskim jako autentycznej wersji językowej,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Środki, które Dania planuje wdrożyć na rzecz budowy hali widowiskowo-sportowej w Kopenhadze, obejmujące wkład miasta Kopenhagi w wysokości 325 mln DKK, dotację Elitefacilitetsudvalget w kwocie 15 mln DKK oraz prawo do bezpłatnego użytkowania gruntów, na których zostanie wybudowana hala widowiskowo-sportowa przez okres 40 lat, są zgodne z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Niniejszym zezwala się zatem na wdrożenie środków pomocy.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Królestwa Danii.

Sporządzono w Brukseli dnia 15 maja 2013 r.

W imieniu Komisji
Joaquín ALMUNIA
Wiceprzewodniczący

ISSN 1977-0766 (wydanie elektroniczne)
ISSN 1725-5139 (wydanie papierowe)

Urząd Publikacji Unii Europejskiej
2985 Luksemburg
LUKSEMBURG

PL